

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXIX. Nr. 9

Redakcija: GLenmore 5-7281

ANTRADIENIS (TUESDAY)

VASARIO—FEBRUARY 2 D., 1954 M.

Administracija: GLenmore 5-7068

10 CENTŲ

Ant Franklin D. Roosevelt kapo padedamas vainikas. Vellonis dabar jau būtų turėjęs 72 metus. Kairėje stovi jo žmona E. Roosevelt.

Susitarti dėl Vokietijos maža vilties

Jei Molotovui nepavyks sulaikyti Vokietijos nuo Vakarų

Berlyno konferencijoje vakarų ministrai nusileido Molotovui, sutikdami šiuo savaitę svarstyti šankimą konferencijos, kurioje dalyvautų valstybės, dalyvaujančios ir nedalyvaujančios Jungtinėse Tautose, taigi ir kom. Kinija. Tačiau nenusileidžia dėl europinio saugumo bendruomenės. Pasipriešinimui sulaužyti Molotovas pažadai vilioja Prancūziją ir Angliją ir terorizuoja dideliais reikalavimais ir mitingais. Tuo pačiu metu savo užnugarį Molotovas stiprina naujom prekyboms derybom su vakarų valstybėm Maskvoje; Vakarų užnugarį silpnina vyriausybės krizė Italijoje.

Berlynas. — Ministerių konferencijos savaitė buvo baigta diskusijom dėl pirmo klausimo — kom. Kinijos kvietimo į konferenciją. Kai nepasisekė Molotovui pakviesti Kinijos komunistų į Berlyno konferenciją, tada jis siūlė penkių konferenciją gegužės mėn. Kai ir tas pasiūlymas atkrito, tada siūlė dar šiemet susaukti taikos ir atominiam reikalui konferenciją iš valstybių, kurios įeina į Jungtines Tautas, ir valstybių, kurių ten nėra (kom. Kinijos). Molotovas su šiuo pasiūlymu laimėjo tiek, kad pažadėta kitą savaitę dėl jo kalbėtis. O tuo tarpu pereita prie antro darbų tvarkos punkto — Vokietijos sujungimo.

Molotovo tariamos nuolaidos dėl Vokietijos

Dar penktadienį Edenas išdėstė vakariečių nusistatymą.

žiaurus savo kalboje kaip pradžioje, o ir Dulles perėjęs konsiliantiška toną. Tikisi, kad bent antriniais dalykais seksis susitarti.

Dabar posėdžiai perkeliama į rytinę zoną.

Rytinė Vokietija vėl užsiprašo

Dar prieš posėdžius rytinėje zonoje staiga rytinės Vokietijos vyriausybė paskelbė sąlygas Vokietijai sujungti: sudaryti bendrą vyriausybę iš rytinės ir vakarinės Vokietijos vyriausybių, pasirašyti taikos sutartį, paskui rinkti parlamentą, pripažinti dabartines sienas rytuose.

Vakariečiai stebėtojai supranta, kad tokis rytinės Vokietijos balsas buvo įsakytas Molotovo. Molotovo režisūra dar pramatė šį trečiadienį mitingą, kuris šauktų: šalin europinio saugumo bendruomenę. Numatydami, kad tai gali nepasisekti, iš anksto paskelbė, jog vakarinės jėgos rengia Berlyne sabotąžą.

EDWARD F. HOWREY, Federalinės Prekybos Komisijos pirmininkas, New Yorko spaudoje pareiškė, kad komisija ėmėsi tyrinėti kavos pabrangimą. Manoma, kad tai yra spekuliantų darbas.

BERLYNO TURGUJE LINKSMINASI

“Raudonosios gurguolės” iš broliškų respublikų • Molotovas šneka už tris, o moka už vieną • Dulles geria zelterį, o Molotovas juokiasi • Ministeriam kalbos, o krautuvėm “kaput.”

Berlynas šiom dienom yra langas, pro kurį vakarų žurnalistai, politikai gauna pasidairyti po komunistiškai nudažytą pasaulį. Už tat komunistai pasistengė dar konferencijos išvakarėse parodyti Berlyną tokį, kokis jis nėra.

Iš Sovietų Rusijos, kaip pranešė “Berliner Zeitung”, į rytinę Vokietiją atvežė 15,000 tonų javų, 58 vagonus aliejaus, 54 vagonus žuvies konservų, 50 vagonų daržovių konservų, 5 vagonus šokolado dirbinių, 3 vagonus arbatos ir 1 vagoną kavos. Tame pat laikrašty pranešta, kad iš Lenkijos atsiųsti 53 vagonai kiaušinių, 42 vagonai paukščių ir 10 vagonų žuvies konservų. Netgi Albanija žada atsiųsti 3 tonas riešutų ir 9 tonas laurų lapų.

Visi supranta šio dosnumo tikslą — papuošti sovietinį langą, o gyventojam parodyti, kad jie būtų ramūs konferencijos metu, nekartotų birželio 17 dienos sukilimo, nes štai kaip žada jais rūpintis “broliškos respublikos.”

Prieš porą mėnesių dar laikytas “imperialistų išsigimimo žyme” džazas dabar sugražintas į kavines. Iš visos sovietinės zonos į rytų Berlyną sugabenti orkestrai. Iš vakarų Vokietijos pasamdyti operos solistai. Atvežtas iš Sovietų Sąjungos ir geriausias baletas. Žodžiu, Berlynas pasiryžęs šokti, dainuoti ir vaidinti gerovės maskaradą konferencijos metu. Be to, dar tiesa, “Varšuvos”, “Budapešto” kavinių, o taip pat “Johanneshof” viešbučio tarnautojai užangažuoti sekti svečių pasikalbėjimus.

Net liaudies milicijai davė nurodymus mandagiai elgtis su lapyktojais. O kai du amerikiečiai fotokorespondentai buvo suimti už fotografavimą, tai netrukus jie buvo su gausiais atsiprašymais paleisti. Sargybiniam įsakytą ir ginklus pasilikti sargybų būstinėse, viešumon jų nerodyti. Tokis tas Berlynas yra taikingas. Parodyti, jog rytinis Berlynas ne taip jau skiriasi nuo vakarinio, liaudies milicija guo užsimaukšlinti uniformines iš

Weimaro laikų išlikusias keptures, lig tol ramiausiai laikytas sandėliuose ir drabužių spintose. Kaip senais laikais net ir autobusai pradėjo važinėti po Berlyną. Tik nežinia, ar jie ir toliau važinės, ar dings su konferencijos pabaiga...

Kai bolševikai reikalavo, kad pusė visų posėdžių būtų rytiniame Berlyne, tai vakariečiai savo ruožtu pareikalavo, kad bolševikai apmokėtų visą pusę konferencijos išlaidų (o jos bus skaitomos milijonais). Tik čia bolševikai pakartoję savo įprastinį “niet”: išlaidas turi visi keturi atlyginti proporcingai.

Molotovas dabar vaidina kitą žmogų. Dingo jo rūstumas. Net fotografijoje jisai juokiasi. Sankykuose su ministeriais rodo didelį laisvumą ir draugiškumą. Savo padėjėjam taip pat įsakė, kad būtų draugiški ir paslaugūs. O vaišinti nenusileidžia nė caro laikų vaišėm. Pasikvietė ne tik Bidault, Edenas, apie porą šimtų žurnalistų, bet ir Dulles. Ir pastarajam siūlė į valias vodkos ir kaviaro. Tik, deja, Dulles tegeria zelterį.

Kažin ar ir tos vaišės bus apmokamos visų keturių lygiom dalim? O išlaidėlių už konferenciją numatoma iki 3 milijonų dol.

Vakariečiai nesiduoda apilenkami mandagumu. Pirmadienio posėdyje pirmininkauti eilė teko Edenui. Pastarasis savo eilės atsakė, siūlydamas pirmininkauti Molotovui. Molotovas sakėsi nenorįs, kad jam būtų keptama speciali dešra, bet prašomas, ją priėmė.

Kai taip rūpestingai pasiruošta linksmininti, ne visi gyventojai džiaugiasi... Dvidešimt krautuvininkų parėšė peticiją Berlyno ministerių konferencijai, kurioje sako, kad ponų ministerių kalbos, jog jie susirinko gelbėti Vokietijos, juos baigia subankrutinti, nes prie konferencijos būstinės gatvės yra užtvertos praeviams vokiečiams ir niekas į krautuves negali įeiti. Jei dar ilgiau konferencija užtruks, tai jiems bus “kaput.”

Maskva spaudžia kitame fronte

Maskva, nelaukdama Berlyno konferencijos davinii, stengiasi prispausti Ameriką savo ūkinėm derybom su atskirom vakarų valstybėm. Dabar Maskvoje yra Anglijos, Prancūzijos, Egipto, Izraelio, Argentinos, Belgijos ekonominių delegacijų.

Maskvos radijas, negailėdamas komplimentų buv. prezidentui Rooseveltui, kartoja jo žodžius, kuriais jis pasisako už penkių didžiųjų vieningumą pasaulio reikalams tvarkyti. Tačiau Maskvos radijas nutyli, kad tas penktasis — Kinija — tada nebuvo Maskvos režimo pavergta ir sukunistinta.

Iš kitos pusės Maskva griebiasi ir gąsdinimo. “Izvestijose” buvo paskelbti straipsniai, kurie atsako į Dulles kalbą dėl

naujo gynybos plano ir tvirtina, jog dabar naujieji ginklai padarė visai naujas aplinkybes, nes jų dėka Amerika nustojė buvus nesužeidžiama.

Valdžioje išsilaikė 11 dienų

Roma. — Fanfani vyriausybė negavo Italijos parlamento pasitikėjimo. Balsavo už tik kr. demokratai ir respublikonai (viso 260 balsų); prieš komunistai, kairieji socialistai ir Saragato socialistai, monarchistai (viso 303 balsai); susilaikė liberalai.

Fanfani įteikė prezidentui atsistatydinimą, tepabuęs vyriausybėje 11 dienų. Kol bus sudarytas naujas kabinetas, jis sutiko liktis pareigose. Nauju min. pirmininku numatoma kviesti Piccioni, kuris Fanfani vyriausybėje buvo užsienių reikalų ministras; kalbama taip pat apie Pella ir de Gasperi. Per devynerius metus tai jau 12 vyriausybė.

Amerikiečių sluoksniuose žiūrima pesimistiškai, nors valstybės departamentas atsakė duoti komentarus.

• Paryžiuje vienas laikraščiu pardavėjas loterijoje laimėjo 2,5 mil. frankų (pusseptinto tūkstančio dol.). Laimėjimas jam padarė tokį įspūdį, kad jis atsidūrė psichiatrinėje ligoninėj.

Pasitaiko ir tarp karininkų

Washingtonas. — Sen. McCarthy pranešė, kad apklausinėjamas komisijoje vienas armijos majoras, kurio pavardės neskelbė, nesutiko atsakyti į tokius klausimus: ar kom. partijos susirinkimai buvo daromi jo bute; ar jis mėgino sudaryti komunistų grupę Fort Kolmere; ar jis lankė komunistų mokyklą; ar jis buvo komunistinio sąmokslu narys?

Majoras, kuris buvo pašauktas į kariuomenę prieš metus, dabar ryšium su tuo apklausinėjimu iš kariuomenės atleistas.

Ar uždaryti komunistų partiją?

Washingtonas. — Atstovų rūmų komisija priešamerikinei veiklai tirti savo metiniame raporte siūlo rūmam papildyti vadinamą Smitho įstatymą ta prasme, kad dalyvavimas ko-

munistų partijoje būtų laikomas sąmokslu prieš Ameriką. Tokiem sąmokslininkam Smitho įstatymas numato bausmę — 10 metų ir 10,000 dol. Tuo įstatymu buvo nuteisti 11 komunistų vadų. Tik lig šiol reikėjo įrodyti, kad jie rengia sąmokslą. O komisijos siūloma, kad patį dalyvavimą komunistų partijoje jau būtų tokio sąmokslu įrodymas.

Komisija nesūlo kom. partijos uždaryti, bet tą klausimą siūlo pasvarstyti. Taip pat siūlo laikyti nusikaltimo įrodymu žinias, nuklaudytas iš pasikalbėjimų telefonu.

• Maskvos radijas pranešė, kad Sovietai keičia vėliavą: raudoname fone įdeda mėlyną vertikalinę juostą kairėje pusėje.

KAVA SVARBIAU UŽ BERLYNĄ

Washingtonas. — Amerikos kasdieniniame gyvenime daugiau susijaudinimo kelia kava negu Berlyno konferencija, nes be konferencijos amerikietis gali apsieiti, o be kavos ne. Metam nedegintos kavos įveža į Ameriką už 1,4 milijonus dol. Vienai galvai tenka per metus po 16,5 svarų kavos. Tuo tarpu arbatos tik po tris ketvirtadalius svarų galvai. Prieš 10 metų už kavos svarą šeimininkės mokėjo po 30 cn., dabar apie dolerį, o, sako, reikis mokėti po 1,25.

Atveža kavą iš Brazilijos. Amerika suvartoja apie pusę visos Brazilijos kavos eksporto. Kai 1930 Ameriką ištiko depresija, kavos vartojimas labai sumažėjo. Tą sumažėjimą dar labiau pajuto Brazilija. Kainų pakilimą Brazilija

aiškina tuo, kad praėjusį liepos mėnesį, vadinasi, žiemą, kava smarkiai iššalo. Tačiau Amerikos vyriausybės sluoksniai aiškina, kad čia monopolistai daro sau biznį.

Bedarbių gausėja

Washingtonas. — Bedarbių skaičius Amerikoje sausio padidėjo 510,000. Sausio mėn. atleistas daugiau nei bet kurį kitą iš paskutinių 35 mėnesių. Dabar bedarbių skaičius jau siekia 2,360,000. Dirbančių yra 61 milijonai, arba vienu milijonu mažiau nei gruodžio mėn. Per paskutinių metų eilę daugiausia bedarbių buvo 1950, jie sudarė tada 7,6% visos darbo jėgos; dabar bedarbių yra 2,8%.

Prezidentas D. Eisenhoweris pasirašo pirmąjį šiu metų Kongreso sesijos įstatymą. Įstatymas liečia medvilnės pramonę. Jos bus gaminama dvigubai daugiau.

UZ “TYLINCIAJĄ BAŽNYČIĄ”

t. y. už tikinčiuosius anapus geležinės uždangos, Pijaus XII paragintuos, sausio 31 meldėsi viso pasaulio bažnyčios.

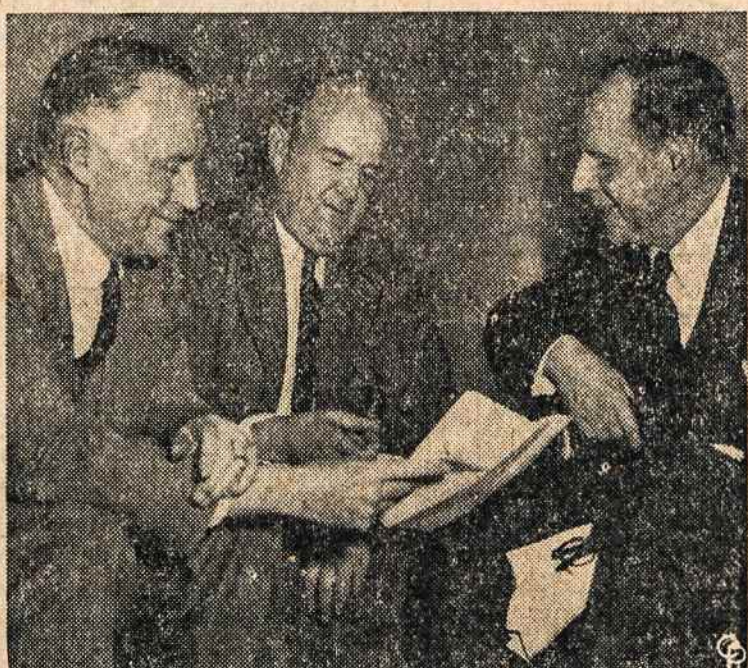
ATOMINIS LAIVAS

“Nautillus” ir kitas dabar statomas turės po vandeniu per 30 mylių, arba 26 mazgus, greičio — daugiau nei kiti ligšioliniai povandeniniai laivai.

Europoje šalčiai

Europoje tęsiasi ir stiprėja šalčiai. Anglijoje kai kur sniego prikrista iki 10 pėdų gylio. Vokietijoje temperatūra krito iki 2 laipsnių Fahrenheito žemiau nulius.

Cekoslovakijoje dėl šalčio sustojo daugelis pramonės įmonių. Trūksta vandens, ir elektros jėgaminės neveikia. O anglies taip pat trūksta. Šiaurės jūroje įšalo laivai, ir nutruko susisiekimas su sausuma. Kai kurias mažas salas maistu tenka aprūpinti iš lėktuvų parašutais.

ARTHUR DEAN, JAV ambasadorius, vedęs Korejoje derybas, tariasi Washingtono su valstybės sekretoriaus padėjėju W. S. Robertson (k.) ir pasakotoorium R. Murphy (d.). Kaip žinoma, komunistai pasiūlė nutrauktas derybas vėl pradėti.

Bolševikai parodo Lietuvai savo tikrą veidą

Svarbesnieji bruožai Neprikl. Lietuvos santykiuose su Sovietų Rusija

PRANAS DAILIDE

Sovietų pastangos pasirodyti užsienio "taikos apštalais" darė kam įspūdžio. Tai galima spręsti ir iš to, kad Sovietų užsienių reikalų komisaras Litvinovas ne vieną kartą buvo minimas kaip kandidatas į Nobelio taikos laureatus. O kai vėliau Hitleris pradėjo barškinti ginklais, Prancūzija ir D. Britanija rimtai žiūrėjo į Sovietų Sąjungą, kaip į atramą prieš vis didėjančią nacių ekspansiją. Bet kai tos šalys 1939 m. pavasarį panorėjo su Sov. Sąjungos pagalba konkrečiomis priemonėmis Hitlerį pažaboti ir vedė Maskvoje tuo reikalu derybas, išliko aiškūs visa bolševikų "taikingumo moralė". Remdamosi tariamo saugumo iš Vokietijos pusės sumetimais, Sov. Sąjunga pareikalavo vakarų sienų "ištaisymo". Į tą "pataisą" turėjo ištisai įeiti Baltijos valstybės. Britai ir prancūzai su Baltijos valstybių prarijimu negalėjo sutikti. Siūlė Sovietams įvairias kitas kombinacijas.

Susitaria du plėšikai
Derybos užtruko, kai apie jas suodė Hitleris. Berlynui pasidarė žinomos tos "vakarų ir rytų" nesutarimo priežastys. Maskva gavo iš nacių patikimus, kad iš jų pusės bolševikai turės "geresnes sąlygas."

Tik neseniai pakeitęs Litvinovą Molotovas greitai sumetė, kad Sov. Sąjungai atėjo patogus laikas pasiplėsti. Iš Hitlerio Stalinas jau pareikalavo nei daugiau nei mažiau, kaip Europos pasidalinimo. Kadangi abiem pusėm jokia moralė nerūpėjo, tai susitarė kaimynų sąskaiton buv nesunku. Rugpjūčio 23 d. (tais pačiais 1939 m.) Ribbentropas nuryko į Maskvą pasirašyti sutarties ir slaptų protokolų, kuriais Lietuva iš pradžių dalimi, o rugšėjo 28 d. visa buvo pavesta bolševikam. Maskva ta sutar-

timi iš karto sulaužė visas savo sutartis su Lietuva. Tai buvo tikras užpuolimo paktas, Stalinas ir Hitleris juo pradėjo antrąjį pasaulinį karą.

IV.

Pasirašiusi su Hitleriu Lietuvos užpuolimo paktą, Maskva ne iš karto nusiėmė taikingumo kaukę. Stalinas matė, kaip smarkiai pasaulinė opinija reagavo prieš Hitlerį už Lenkijos užpuolimą. Jis ryžosi atsiimti savo grobio dalį ne tiesioginėmis, atviros, o užmaskuotos agresijos keliu. Susitarimas su Hitleriu buvo slapas. Bolševikai ir toliau galėjo kurį laiką vaidinti "taikų ir draugingą" Lietuvos kaimyną. Tuo tarpu užkulisuose ruošė planus Baltijos valstybių okupacijai.

Vilnių duoda, o Lietuvą grobia

Planai pradėjo netrukus aiškėti. 1939 m. spalio pirmomis dienomis Sovietų vyriausybė pasiūlė ir spalio 10 d. priverstė Lietuvą pasirašyti tariamą "draugingumo ir tarpusavio pagalbos sutartį". Sutartis Lietuvai primetė Sovietų igulas tuo pretekstu, kad jos esą reikalingos pačios Lietuvos saugumui. Tačiau ultimatyvinis reikalavimas jas priimti nesuderino su Sovietų "susirūpinimu" Lietuvos saugumu. Dėl to Lietuvos prezidentas A. Smetona jau tuomet pasidarė išvadą, kad bolševikai nori Lietuvos nepriklausomybę panaikinti. Tiesa, tam savo brutaliai norui prideryti bolševikai perdavė lietuviams atimtą iš parbloktos Lenkijos Vilnių. Būt ta "dovana" lietuvių jau negalėjo prigauti. Tai liudija kad ir susidariusi tuo metu Lietuvoje patarlė: Vilnius mūsų, o Lietuva rusų. Bet bolševikų propagandą dar

smarkiau trimitavo pasauliui, kokia ji dosni yra Lietuvai.

Planuotas perversmas nesisekė

Kaip galima apytikriai spėti iš įvykusios taisy pačiais metais Kuusineno avantiūros Suomijoje, bolševikams rūpėjo įvesti į Lietuvą igulas dėl to, kad jie iš pradžių tikėjosi "susprogdinti" Lietuvą iš vidaus. Pagal jų pirmąjį planą bolševikų penktoji kolona igulų rajone turėjo inscenizuoti sukilimą, paskelbti Sovietų respubliką ir pasiūlyti igulas į pagalbą, jeigu būtų reikalingas. Tačiau tokiuose savo apskaičiavimuose Maskva skaudžiai suklupo.

Bent kiek stipresnės bolševikų penktosios kolonos, kaip jau anksčiau buvo minėta, Lietuvoje visai nebuvo. O sveikas ir atsparus Lietuvos valstybės organizmas lengvai susidoravo ir su nelemta padėtimi, kuri susidarė dėl sveltųjų igulų "viešnaigės" Lietuvoje. Maskva pajuto, kad tuo keliu paimti grobį vargiai pasiseks. Visokių atvejų tas kelias pasirodė per ilgas. Maskva tuomet ryžosi griebtis jau atviros agresijos.

To buvo laukta

Nutaikiusi patogų laiką, kai Hitleris triuškinė vakarų Europą, Maskva prikibo prie Lietuvos vyriausybės su iš pirmo išlaužtais kaltinimais, kad Lietuvos saugumo įstaigos grobiančios Sovietų igulų Lietuvoje karius ir kankinimais verčiančios išdavinti Sovietų paslaptis. Dabar jau negelbėjo jokie Lietuvos vyriausybės pasisaikiniai, kol naktį į birželio 15 d. (1940 metais) Maskva ultimatyviai pareikalavo pakeisti vyriausybę Lietuvoje, įsileisti į Lietuvą tiek Sovietų kariuomenės, kiek Maskvai pasirodys reikalinga, ir nubausti neva už "drauginumą" sutarties sabotavimą vidaus reikalų ministru Skučą ir Saugumo direktorių Povilaitį. Ultimatumas net nedavė Lietuvos vyriausybę pakankamai laiko tuos bolševikų reikalavimus apsvarstyti. Pagaliau ir svarstyti nebuvo reikalo, nes beveik vienu metu su ultimatumu Sovietų kariuomenė visais keliais pradėjo brautis į Lietuvą. Per porą dienų visa Lietuva buvo bolševikų okupuota.

Tai buvo atviras Maskvos

agresijos aktas,

kai po Hitlerio - Stalino susitarimo Sovietų Sąjunga įstojo santykiuose su užsieniais į jėgos politikos kelią. Tuo metu visas demokratinio pasaulio dėmesys buvo nukreiptas į kovą su Hitleriu. Lietuvos ir kitų dviejų Baltijos valstybių likimas mažai kam rūpėjo. O pirmojo pasisekimo padaršintais, raudonasis imperializmas pradėjo dar labiau skęstis ir šiandien jau sudarė pavojų visam laisvajam pasauliui. Jeigu tas pasaulis 1940 metais nebūtų leides bolševikams užgrobti Baltijos valstybių, šiandien ir jo pačio politiniai sunkumai būtų daug mažesni.

(Pabaiga)

ATLEISTI "BE GARBES" 4 IS 21 JAV BELAISVIU, kurie pasiliko pas komunistus. Iš k. į d.: W. Covart (Monticello, Ark.), S. Rush (Marieta, Ohio), H. A. Adam (Corsicana, Tex.) ir R. G. Gordon (Providence, R. I.).

ŽMOGAUS RANKA KEIČIA ŽEMĖS VEIDĄ

"Nusausinus" Viduržemio jūrą sutūlptų dar 60 mil. gyventojų.
• Sudrėkinus Saharą sutūlptų kiti 100 milijonų.

kilometrų žemės, arba apie ketvirtadalis viso dabartinio Viduržemio jūros paviršiaus. Toje erdvėje per šimtą metų galėtų įsikurti apie 60 milijonų žmonių.

Laimėtą elektros jėgainių energiją galima būtų įjunkyti Saharos dykumom drėkinti. Dykumų 3 mil. kv. kl. galima būtų paversti derlingom dirvomis, pristatant jom vandens iš upių, ežerų, iš žemės gelmių, kuriose 200-1200 metrų gylėje po Saharos plotais yra vandens. Saharą galėtų sutūlpti apie 100 mil. gyventojų.

Planas praplėčia dar pačios Afrikos vandeni išnaudojimą. Viduje yra Cado ir Kongo ežerai su pelkėmis. Pravedus jų tekėjimą į jūras, įtaisius užtvankas ir pastačius elektros jėgaines būtų laimėta apie 250 mil. PS, o taip pat nusausintos dabartinės pelkės.

Technikiniai sunkumai pylimus, užtvankas statant šiandien nugalimi. Tai rodo jau Amerikoje Boulder užtvanka 250 metrų aukščio, kuri padarė 185 klm. ilgio ežerą.

Tai grandiozinis planas, kuriame žmogaus galinga technika nori pakeisti gamtos veidą. Tačiau kad ir kaip technika yra galinga, šiandien jos atstovai prisimena, kad žmogaus tvarkanti ranka ten yra palaiminga, kur ji sutaria su gamtos dėsniais. Kur ji eina prieš gamtą ir ją pagadina, ten ji pridaro žalą. Jie primena, kad ta pati Sahara, ta pati Ispanija, Italija, Graikija su savo dabar plikais plotais kitados buvo derlingos žemės. Bet negailestinga žmogaus ranka, išskirdama miškus, nutraukė nuo žemės drėgmę, pakeitė klimata ir sugadino visą gyven-

mą. Miškingas plotas drėgmės turi 300 kartų daugiau nei stepės, o juo labiau dykumos. Miškingas paviršius kaip kempinė vandens prisigėres. Tad ieškant naujų plotų žmogui gyventi — ar ne geriau turimus plotus paversti vėl žydingais, gražinant jiems tai, kas iš jų buvo atimta. Nurodomas taip pat pavojus, kad nukritus Viduržemio jūros lygmeniui, bus atitrauktas vanduo ir aplinkinė sausumoj. Kris vanduo šaltiniuose, šuliniuose, upėse. Ar nebus pavojaus dabar žydingus plotus paversti naujom dykumom, kurios pradėtų reikštis ne dabar planą įvykdžius, bet gal po kokių šimto metų.

Didysis planas gąsdina, verčia ieškoti atsargumo, bet jis ir guodo. Kiti specialistai siūlo vykdyti bent to plano dalis mažesniu mastu. Sustoja prie Saharos sudrėkinimo, prie Nilo upės vandeni panaudojimo, prie Negyvos jūros vandeni arabų plotam sudrėkinti, prie Kaspijos jūros sujungimo su Azovo jūra ir gauta elektros energija pumpuoti Volgos ir Dono vandenį į Ukrainos plotus...

Didesniu ar mažesniu mastu planai bus vykdomi anksčiau ar vėliau. Kuriantis žmogaus ranka negalės sustoti. Tačiau tuos planus vykdančios šiandien negalima užmiršti ty visų gamtos dėsnių, dėl kurių įspėja lietuviška pasakėlė. Esą kitados Dievulis leides ūkininkui tvarkyti sėją, kaip jam patinka. Toda žmogelis išarė, patsėjo, liopė lietui lyti, kiek jam rodė reikėję, paskui liepė saulei pašviesti pagal jo nustatytą šilumos kiekį. Užaugo puikūs javai. Tik jis pastebėjo, kad varpos nelinko žemyn. Kai patikrino, jos buvo tuščios. Per visus savo rūpesčius jis buvo užmiršęs pasakyti vėjui, kad papūstų, ir liko varpos neapvaisintos.

Maskva nori 75.000 tonų sviesto

Kai nuskambėjo, kad Maskva per Amerikos biznierių norėjo gauti iš Amerikos 75.000 tonų sviesto, tai paaiškėjo ir iš viso Maskvos sviesto prekyba.

1952 Rusija įsigabeno iš užsienių tik 4,000 tonų sviesto. 1954 metais ji užsakė Danijoje, Olandijoje, Australijoje ir N. Zelandijoje 30,000 tonų. O vartotojams Maskvos valdžia buvo pažadėjusi 476,000 tonų. Jei būtų gavusi iš Amerikos, tai jos pažadai būtų buvę išpildyti beveik ketvirtadaliu.

Amerikos sviestas būtų pagelbėjęs Sovietam ištesėti savo pažadus ir rytų Vokietijai bei

DUOKLES

Veisėjų kolūkiai pristatė valstybei 69,5% grūdų. Grūdų pristatymo planas Varėnos, Kaiširijos, Druskininkų ir Eišiškių rajonuose atliktas 45-60%. Tuo tarpu Tauragės, Klaipėdos, Salantų, Plungės, Panevėžės, Anykščių rajonuose iki spalio mėn. tepristatė vos 12,5 — 16,6%. Norėdama paskatinti kolchozinius atiduoti duokles, valdžia paskutiniu laiku pakėlė mokesčių už pristatomus privalomus produktus.

LIETUVIAI ANGOJE Į AZIJĄ

Pora lietuvių, kuriems teko patirti Uralo ir Sibiro priverčiamųjų stovyklų gyvenimą, tegali tik patvirtinti, kad visos lig šiol laisvąjį pasaulį pasiekusios žinios apie baltas gyvenimo sąlygas, dar neprilygsta tikrosios padėties.

Lietuvių pėdsakus įvairiuose kalėjimuose ir darbo stovyklose dažnai galima aptikti iš įrašų barakuose ar šiaip pastatuose. Jų pastebėjo ir Urale ir Sibire.

Daugumas transportų su tremtiniais į Sibirą eina pro Sverdlovską, kur įtaisytas vienas iš pagrindinių pereinamųjų punktų. Ten yra riba tarp Europos, Rusijos ir Azijos. Pro ten daug lietuvių transportų nuėjo į Čelabinską, Kazachstaną ir Karagandą prie Alkanosios stepės. Dalis taip pat buvo pasiūsta į Naujosios Žemės kasyklas.

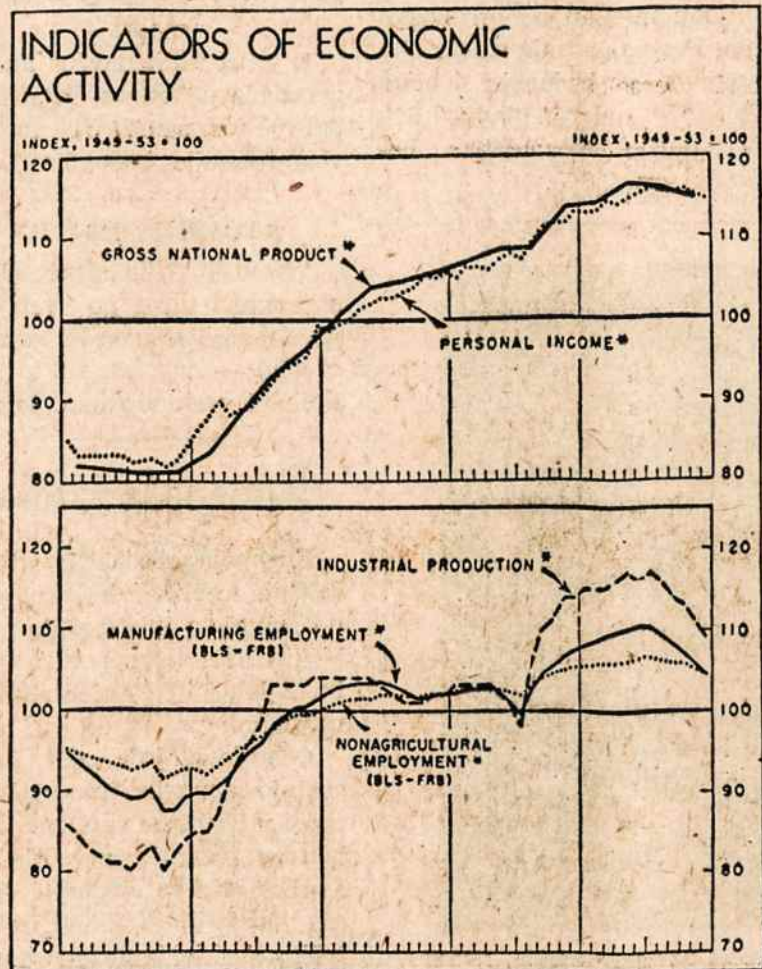
Ziurios sąlygos yra Krasnojarsko srityje, kur yra miškų kirtimo stovyklos. Centrinė šių stovyklų yra pačiame Krasnojarsko mieste. Prie jos priklauso 28 riušės stovyklos, kurios savo ruožtu apima vėl eilę "punktų su papunkčiais". Tokių šioje srityje stovyklų yra apie 115, o jose laikomų vergų apie 340,000. Per pastaruosius kelerius metus jose žuvo per 37,000. Kai kuriose iš jų dirba naujų laikų vergai, surakinti geležiniais pančiais. Vienoj vienintelėj tokios stovyklos 26 žmonių darbo brigadoj buvo net 17 tautybių. Tarp jų ir lietuviai.

Sukilimas vienoje stovykloje įvyko 1952 m. Nekaltai kankinamiems draugam reikšdami solidarumą, kiti suimtieji sudėgino barakus, nuginklavo sargybas. Kuo visa tai baigėsi, nereikia nė sakyti.

Atlyginimas nuo 1951 tose stovyklose buvo mokama 7 rubliai per mėnesį, kai kaliniui atskaito už "maistą", "patalpas", "drabužius"... Ką tie 7 rubliai reiškia, galima suprasti iš to, kad kontrabandos keliu įneštas degtinės butelis stovykloje kaštuoja 40 rublių. Medicininei pagalbai čia buvo laikomas chirurginis skyrius, kuriuo administracija didžiavosi kaip geriausiu visame pasaulyje. Bet medicininės pagalbos tegalėjo gauti tik tas, kuris turi temperatūros ne mažiau kaip 38,2. Žinomi du lietuviai gydytojai, kurie buvo paskelbti kriminaliniais nusikaltėliais ir pasiūti stipresnėm bausmėm už tai, kad nusilpusiems kaliniams išrašė pažymėjimus, jog jie negali atlikti jiems skirtos normos. Pažymėtina taip pat, minėtoje stovykloje su "geriausiu pasaulio chirurginiu skyriumi" iš 1400 suimtųjų tevalia sirgti ne daugiau kaip 25. L.V.

Lietuvi! Artinantis Vasario 16-tajai, pagalvok, kokiu būdu gali įsijungti į lietuvių tautos kovą už laisvę. Piniginė suma — lengviausias ir patogiausias būdas.

Remkime Lietuvos laisviniu darbus pagal savo išgales, bet remkime kiekvienas.

DIAGRAMOS iš prez. D. Eisenhowerio pranešimo Kongresui ekonomiais klausimais. Brėžiniai rodo, kokį santykį turi produkcija su darbu ir atlyginimu. Prezidentas įspėjo, kad būtų iš anksto pasirūpinta nedarbo apdrauda, kai produkcija pradės dar labiau mažėti.

Lotoso šaknelė prazydo po 2000 metų

Extension, katalikų žurnalas, 1954 sausio nr. idėjo dviejų didelių puslapių straipsnį apie baltų tautas ir valstybes, parašytą Edwin A. Lahey.

Straipsnio autorius nurodo, kad tos trys tautos yra kitokios praeities nei slavai, kitokios kalbos, kitokios prigimties ir savo kultūra yra pasivirsusios į vakarus. Straipsnis taip pat vaizduoja baltų pasipriešinimą rusų okupacijai, klastotus rinkimus ir deportacijas, ties kuriom plačiausiai sustojama.

Baltų likimą straipsnis įjungia į viso pasaulio politinę eigą ir parodo, kaip baltiškasis klausimas, buvęs beveik jau palaidotas, atgimsta iš naujo. Meistriškai valdydamas plunksną, autorius taip pradeda visą straipsnį:

"Prieš kiek metų kai kurie archeologai surado lotoso šaknelę senovinio egiptiečių kapo tamsumoje. Šaknelę atvežė į šį kraštą, pasodino Washingtone botaniko priežiūroje. Per kelias savaites šitas mažutis dieviškojo surėdymo pavyzdys, kuris atrodė labiau kaip senas svogūnas, prasiskleidė visu grožiu. Du tūkstančius metų ar daugiau šita šaknelė išlaikė nuostabią gyvybę savo menkame lukšte.

"Istorija su ta šaknele buvo neišvengiama priminti kalbant apie Baltijos respublikas, kurios yra tarp tautų "dingę asmenys", nuo tada, kai jos buvo inkorporuotos 1940 į Sovietų Sąjungą... Tik dabar Amerikos sąžinė pradėjo jausti didelį nusiskaltimą prieš Baltijos respublikas."

Esą pernai su iškilmingomis mišiomis, kuriomis buvo paminėtas Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimas prieš 700 metų, Baltijos valstybės vėl buvo primintos laisvosiom tautom. Mėnuo po to prezidentui Eisenhoweriui pritariant Kongresas pavedė ištirti Baltijos respublikų okupaciją ir įjungimą į Sovietų Sąjungą.

Komisijos tikslas pažadinti Amerikos sąžinę ir šamone. Kitokį tikslą cinikas galėtų vadinti don kichotišku, nes "tik visišką Sovietų Sąjungos panaikinimas gali kada nors atstatyti nepriklausomą Lietuvos, Latvijos, Estijos gyvenimą". Kersteno komitetas, rašo laikraštis, atliks pirmąjį žingsnį — surinks davinius, kad galėtų būti padarytas ir antras žingsnis — žmonių grobimas ir deportavimas iš Baltijos kraštų pateiktas Jungtinėms Tautoms, kur Andrej Višinskis, kuris vadovavo Baltijos respublikom įjungti į Sovietų Sąjungą, dabar atstovauja Rusijai.

Straipsnis baigiamas P. Zaideiko, Lietuvos ministerio (straipsny jis pavadintas gen. konsulu), pareikštu tikėjimu, kad nepriklausomybė bus atgauta, nes "bet kurios tautos laisvė yra ir visų kitų reikalas."

Visiem yra malonu skaityti prisiminimai mūsų parsiųjų karių iš Lietuvos Nepriklausomybės 1919-1920 metų.

Jie yra aprašomi Pulk. J. Petruičio LAISVĖ GINANT

I-as tomas 200 p. — \$2.00 II-as tomas 310 p. — \$3.00

Užsisakyti galima "DARBININKO" administracijoj

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

PRENUMERATOS KAINA

Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Suziedėlis

Stripsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikta autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kaibą redakcija neatsako.

W. Wilson ir Lietuvos nepriklausomybė

Vasario 3 sueina 30 metų nuo prezidento Woodrow Wilson mirties. Jį čia prisimenam ne dėlto, kad jis buvo 28-tasis JAV prezidentas, bet kad buvo ne eilinis.

Kai 1917 vokiečių povandeniniai laivai nuskandino 4 amerikiečių laivus, Wilsonas išvedė Ameriką iš izoliacijos ir, paskelbdamas karą Vokietijai nulėmė pirmojo pasaulinio karo likimą. Paskelbdamas savo garsiuosius "14 punktų" 1918 sausio 8, Wilsonas davė naujos taikos pagrindus ir pats prižiūrėjo, kad toji taika būtų įvykdyta.

Nors po pirmojo karo Amerika vėl sugrįžo į izoliaciją (ji nesidėjo į Tautų Sąjungą), tačiau ir kiti ir pati Amerika jautė, kad nuo tada JAV pradėjo naują rolę pasaulio istorijoje — vadovaujama.

Savo "14 punktų" Wilsonas paskelbė naują principą valstybių gyvenime — teisę pačiom tautom laisvai apsispręsti savo valstybinį likimą. Tai idealistinis, teisingas, nes tikrai demokratinis principas. Jis buvo didelis moralinis pagrindas ir padarėsi mažom ar pavergtom tautos siekti sau valstybinės nepriklausomybės. Tas principas pačiai Amerikai ir yra pagrindas užsienių politikoje. Dėl jo Amerika kovoja ir dabar Berlyno konferencijoje.

Už tat pavergtosios tautos šiom dienom pamini prezidentą Wilsoną su dėkingumu ir, kol Amerikos politika tebėra pagrįsta tuo pačiu principu, į savo ateitį jos žiūri su viltimi.

Lietuviai prezidentą Wilsoną dar specialiai prisimena. Pirmojo pasaulinio karo metu susidariusi tada Amerikos Lietuvių Taryba puldinėjo šen ir ten pagalbos nukentėjusiem nuo karo Lietuvoje. Tada 1916 m. rugpj. 31 prezidentas Wilsonas paskelbė Lietuvių Dieną: "...skiriu ir skelbiu trečiadienį, 1916 m. lapkričio 1 d. kaipo dieną, kurioje Jungtinių Valstybių žmonės galės teikti pagalbą sulig savo išgalėmis nuo karo, nukentėjusiem lietuviams."

Buvo surinkta 130,000, o ilgainiui lietuvių reikalams Amerikos Raudonąjį Kryžių suplaukė iki 350,000 dol. Jei "nė vienas centas neteko Lietuvai karo metu", kaip liudija Dr. Bartuška, tai vis tiek toji diena buvo didelė moralinė atrama ir propaganda Lietuvai.

Wilsono vardas buvo siejamas ir tiesiogiai su Lietuvos nepriklausomybe. Amerikos Lietuvių Tarybos buvo pranešta, kad prezidentas Wilsonas 1917 jai atsakė raštu, jog jis garantuoja Lietuvai nepriklausomos valstybės sudarymą, net prijungiant prie Lietuvos žemes iki Karaliaučiaus ir duodant išėjimą į jūrą pro Klaipėdą ir Liepoją.

Jei to ir nebūtų prezidentas padaręs, tai vis tiek tokia žinia stiprino ano meto lietuvių kovingumą ir jų argumentus už Lietuvos nepriklausomybę.

Tikiu Dievą, kuris yra Meilė

F. JUCEVICIUS
Laiškas iš Paryžiaus

Šalia įvairių bažnytinųjų ir hierarchijos vadovaujamų institucijų, Prancūzijoje šiuo metu yra ir kitokių sąjūdžių, kurie taip pat daug prisideda prie tautos atkrikščioninimo. Vienas iš tokių yra "Foyer de Charite" — Meilės Židinys.

Norint geriau pažinti šitą sąjūdį, reikia leistis iš Paryžiaus Lyono link, į Chateaufort - de-Galaure, ši vietovė nedaugeliui yra žinoma Prancūzijoje. Tai mažytis kaimelis, netvarkingai išsidrąkęs Rhono kairiosios pakrantės žaluomoje. Čia viskas paprasta ir neįdomu, kaip ir kiekviename pietų krašto kaimelyje.

Bet nepasit, kad čia nėra nieko, kas galėtų turistus suvilioni, pastaraisiais pokario metais ši vietovė daugelio yra mieliai lankoma. Mat, šičia randasi "Foyer de Charite" centras. Todėl kiekvienas, kuris priklauso tam sąjūdžiui ar domisi jo veikla, būtinai užsuka į kaimelį.

"Židinio" negalima laikyti nei organizacija, nei kongregacija. Mūsų terminais kalbant, tiksliausiai jį būtų pavadinti brolija. Patys to sąjūdžio nariai jį vadina pasauliečių bendruomene, suvienytą dvasiniais ryšiais. "Židinio" viršininkas yra kunigas. Jis rūpinasi narių dvasiniais reikalais ir atsako už sąjūdžio veiklą bei darbus vietos vyskupui.

Sąjūdžio nariu gali būti kiekvienas pasaulietis, vedęs ir nevedęs. Įstojimo pagrindinė sąlyga: pasižadėjimas vykdyti "Židinio" regulą ir pasiaukojimas Dievo Motinai pagal Sv. L. Grignon de Montfort nurodymus. O visa židinio bendruomenė yra pašvęsta Sv. Mergelės Marijos motinystei. "Židinio" darbo baras: mokyklos ir rekolekcijos. Mokomasis personalas bei rekolekcijų vedėjai priklauso, jei ne formaliai, tai bent moraliai sąjūdžiui.

Sąjūdžio dvasiniame gyvenime centrinę vietą užima rekolekcijos. Ir tik tuomet pilnai galima pažinti sąjūdį, kai būna atliekamos rekolekcijos. Todėl kiekvienas, kuris atvyksta į Chateaufort, stengiasi būtinai jas atlikti. Jos vyksta nuolat: vasaros metu — kas antra savaitė, — žiemą — kiek rečiau.

Rekolekcijų klausytojų netrūksta. Dalyvių skaičius svyruoja tarp 100-150. Kaip amžius, taip luomo ir išsilavinimo atžvilgiu, didžiausias įvairumas: jauni ir seni, nevedę ir šeimos, parlamentarai, darbininkai, bankininkai, kunigai, tarnautojai ir t.t.

Rekolekcijų pagrindinė tema — Dievas yra Meilė (1 Jon 4, 8), o jų tikslas — klausytojus padaryti amžinosios Meilės liudininkais. Aišku, tai dar nieko naujo nepasako. Juk Kristaus linksmosios naujienos vedamoji mintis yra ta pati. Ne ką kitą moko ir siekia ir Katalikų Bažnyčia. Bet nežiūrint to, kiekvienas, kuris turėjo laimės atlikti šias rekolekcijas, žino, kad jos slepia kažką ypatingo. Žmonėm daro įspūdį, kad visa, kas kalbama ir sakoma, alsuoja gyvenimu. Dievas nelieka vien tik sąvoka, bet tikrove,

kupina neapsakomos gyvybinės jėgos. Klausytojas lyg ir praregi, kad Dievas tikrai yra Meilė.

O kai kartą žmogus pajaučia dieviškosios meilės tikrumą bei artumą, tai tuomet kitoje šviesoje atsistoja ir jo santykiai su artimu. Kiekvienas, ar jis būtų draugas, ar priešas, pasidaro jam brolis. Tiesa, pasitaiko tokių, kurie negali pernešti meilės alsuojančios aplinkos. Todėl jie turi aplėisti rekolekcijų namus. Bet ne vienas iš tokių sugrįžta. Tai įvyksta paprastai tuomet, kai susitaikė su broliu, kurį anksčiau laikė savo priešu.

Apskritai, Chateaufort rekolekcijų metu įvyksta neįprastų dalykų. Neperdėsim sakydami, kad pasitaiko tikrų atsivertimų. O dvasiniu prarėgėjimu džiaugiasi kiekvienas.

Apie visa tai galima sužinoti po rekolekcijų, kai dalyvavusieji pasidalina įspūdžiais bei pasipasakoja savo išgyvenimus. Yra tikrai kažkas nuosta-

A. MONCYS—viena iš stacijų stočių, padarytų Laono bažnyčiai Prancūzijoje.

baus, kai ne vienas, visų aki-vaizdoje, stengiasi atskleisti bei nupasakoti Dievo malonės veikimą savo sieloje. Tada jų nusizėminimas, kūdikiškas džiaugsmas bei entuziazmas pinasi į vieną neatšaukiamą liudijimą.

Štai keletas pavyzdžių, savais žodžiais nusakytu.

Vienas parlamentaras labai nenoriai leidosi į Chateaufort. Jam buvo gaila atsižadėti saulėtų vasaros atostogų dienų. Iš viso, rekolekcijas laikė labai nuobodžiu dalyku. Tačiau išvyko, nes žmona buvo neatkalbama. Dabar jis dėkingas jai. Rekolekcijų metu praregėjo: "Vedėjo žodžiai ne tik mane žavėjo, bet vertė mane ir mąstyti. Aš pamačiau, kad einu ne tuo keliu; dar blogiau, aš klydau. Tiesa, aš laikiau save krikščioniu ir gniau vakarų civilizaciją. Tačiau tai dariau ne iš vidinio įsitikinimo, bet aplinkybių verčiamas. Kovojau už Kristų, bet nebuvau Kristaus!"

Atsistoja jauna paryzietė. Pasisako esanti banko tarnautoja ir tęsia: "Negalėjau pakęsti kryžiaus ir kunigų. Savo širdyje visad nešiojau jiems neapykantą. Taip pat abejoju ir Dievo buvimu. Aš tikėjau tik į pinigų ir atominės bombos galybę. O dabar man net yra gėda apie tai ir pagalvoti. Nes aš jau tikiu į Dievą, kuris yra Meilė. Dabar žinau, kad Jis už viską galingsnis!"

Kalba komunistas militantas: "Tėve, aš niekad nejučiau artimo meilės šilumos. Žinojau tik, kad šioje žemėje tėra vienas dalykas realus — klasių kova. Iki šiandien pašvenčiau savo geriausias jėgas, ir tik čia mačiau gyvenimo pras-

mę. Ir kaip buvau sukrėstas šių rekolekcijų... Iš pradžių dar mėginau spirtis jūsų žodžių galiai, bet neįstengiau. Aš pralaimėjau. Bet tas pralaimėjimas buvo kartu ir pergalė! Ak, kaip aš esu laimingas. Dabar tikiu, kad yra Meilė. Apie Ją liudysiu ir savo draugams, kurie Jos yra taip labai išsilgę..."

Būtų galima duoti ir daugiau panašių pareiškimų. Bet jie visi bylos tą patį: Taip, Dievas yra Meilė!

Paprastai rekolekcijas veda tėvas Finet. Jis šiuo metu yra "Foyer de Charite" sąjūdžio galva. Tai nepaprasto iškalbingumo žmogus.

Tačiau klystume, jei manytume, kad rekolekcijų pasisekimą paslaptis glūdi rekolekcijų vedėjo iškalbingume. Jis yra kitur. Čia reikia paminėti vieną asmenį, apgaubtą tylos šydu. Tas asmuo yra ir tikrasis to sąjūdžio įsteigėjas. Tai Marth Robin. Tai Teresės Naumann likimo draugė. Jau 26 metai, kai turi stygmas. Nuo 1930 metų nei geria, nei valgo, nei miega. Ši šventa moteris yra ir "Foyer de Charite" sąjūdžio siela. Be abejonės, jos kančios ir maldos dėka įvyksta ir atsivertimai.

Lietuvi! Neleisk mažiems kasdieniniams rūpesčiams nustelbti didžiosios Tavo prievolės — prievolės pavergtam Tėvų Kraštui. Aukok jo laisvinimo darbams paremti.

Iš sumų, kurias mes sudedame kovai dėl Lietuvos laisvės, kiti sprendžia apie tai, kiek mums patiems rūpi savo tėvų krašto likimas. Įrodykime, kad Lietuvos laisvė tikrai yra mūsų sielvartas ir rūpestis.

EVANGELIJOS PAIKOJI MOTERIS, statula iš Strashbourgo katedros Prancūzijoje.

AUGUST STRINDBERG ATĖNUOSE

5.
— Tyliau! Anitas eina! — perspėjo Sokratas.
— Kailladirbis antras numeris. Keista, kad Atėnų likimą lemia kailladirbiai.
— Atėnų likimas, kam jis žinomas?
— Aš Alkibijadis — Atėnų likimas!
— Bijok dievų!
— Po Kleono būsiu aš; Kleono nebėra, vadinasi, dabar aš — Čia Anitas!
— Jėjo Anitas.
— Aš ieškau Alkibijadžio!
— Aš čia!
— Aš turiu tave priręgti...
— Ne, aš žinau...
— Priręgti garbei...
— Aš jos pakankamai laukiu.
— Eiti priešakyje...
— Aš tam gimęs...
— Paimti vadovavimą...
— Tai mano vieta.
— Ir vesti triumfališką eiseną...
— Kokią triumfališką eiseną?

— Štai kaip! Tu dar nežinai... Triumfališką Kleono eiseną iš uosto...
Alkibijadis perbraukė ranka veidą, lyg norėdamas pakeisti kaukę, ką jis viena akimirka ir padarė.
— Taip, žinoma, žinoma, žinoma. Aš juk atėjau čion pranešti apie jo nugalėjimą.
— Jis meluoja, — pratarė Ksantipa.
— Aš pajuo kavau su juo! Tai gi, triumfas po Kleono pergalės. Kokia laimė!
— Sokrate, — kamantinėjo Anitas, — tu nesidžiaugi?
— Aš džiaugiuos, kad priešas sumuštas.
— Bet ne tuo, kad nugalėjo Kleonas?
— Tai beveik tas pats. Ksantipa pasinaudoja proga ir įterpė.
— Jis nesidžiaugia, jis netikėjo į Kleoną.
— Aš žinau jus, — baigė pasikalbėjimą Anitas, — aš pažįstu jus, sofistus ir plepėtojus. Bet saugokitės! Eik, Alki-

bijadi, sutik paniekintąjį Kleoną, kuris išgelbėjo tėvynę!
Alkibijadis paspaudė Sokrato ranką ir šnypstelėjo jam į ausį:
— Kas per prakeikta laimė! Tai dar ne dabar, bet sekanti kartą!
★
Kurpius Kartafilas sėdėjo savo dirbtuvėje prie Acharnono vartų ir taisė kaukes Dionyzo teatrui, kuris norėjo paskutinį kartą pamėginti pastatyti tragediją, kurią Aristofono farsai kuriam laikui buvo nustumę į šalį. Romėnas Liucilijus klaidžiojo šalia lango, ir kadangi nuo Sokrato ir sofistų laikų filosofija buvo įėjusi madon, kurpius ir bėglys decemviras filosofavo, kaip išmanė.
— Tu esi romėnas, — tarė Kartafilas, — toks pat svetimtautis kaip ir aš. Ką tu manai apie valstybę ir valdžią?
— Ji nė per plauką nesiskiria nuo romėniškosios. Visą Romos istoriją galima išskaityti dviem žodžiais: patricijai ir plebėjai.
— Visiškai taip, kaip čia!
— Su tuo skirtumu, kad Roma turi ateitį, o Eladė tik praeitį.
— Ką galima žinoti apie Romos ateitį?
— Sibilė išpranašavo, kad Roma viešpataus pasauly.

— Ką tu kalbi, Roma? Nė, tai padarys Izraelis. Izraeliui tai pažadėta.
— To aš nedrįstu neigti, bet Romai taip pat tai pažadėta.
— Gali būti tik vienas pažadas ir vienas Dievas!
— Galbūt, tai yra ir tas pats pažadas ir tas pats Dievas! Galbūt, Izraelis nugalės per Romą.
— Izraelis nugalės per žadėtąjį Mesiją.
— O kada ateis tavo Mesijas?
— Kai ateis laikas, tai Zeusas mirs.
— Kad mes galėtume to sulaukti! Aš laukiu, nes Zeusas perėjo į Romą ir ten vadinasi Kapitolio Jupiteriu.
Aristofanas, kurį galima buvo pažinti iš jo gervės kaklo ir praviros burnos, priėjo prie lango.
— Ar turi tu porą žemų pusbacių, Kartafille? Kaukių, kaip matau, pas tave yra pakankamai.
— Labai miela, pone...
— Jie reikalingi teatrui, supranti?... Ne, pažūrėk tik, Liucilijau!... Ir dar iš neišdirbtos odos.
— O kas statoma teatre?
— Dabar Kleono eilė, jis turi šokinėti. Ir, pagalvokite, jei niekas neišdrįs vaidinti šuns-

nukio kailladirbio, aš turėsiu daryti tai pats.
— Aš vaidinsiu Kleoną!
— O kur dabar didysis karvedys?
— Žygiuoja prieš Brazilą. Kai pulkininkas Demostenis laimėjo mūsų prie Sfakterijos, Kleonas pasisavino nugalėtojo garbę ir buvo triumfališkai suiktas. Laikydamas dabar save dideliu karo vadu, jis išėjo į žygi prieš Brazilą.
— Ten jam ir galvą nusuks!
— pasigirdo netoliese kažkieno balsas.
Tai buvo Alkibijadis:
— Papaia? Kleonas sumuštas! Kleonas pabėgo! Dabar būsiu aš! Pniksą!
Su tais žodžiais jis nubėgo.
— Vadinasi, į Pniksą, ir aš turėsiu naują komediją "Alkibijadis."
— Galbūt, tu ir teisis, — atsakė Liucilijus. — Dėl viso to neverta verkti, todėl geriau juokimės.
★
Alkibijadis vėl stovėjo katedroje Pnikse. Jis čia jautėsi kaip namie, ir liaudis jo visuomet noriai klausėsi, nes jis nebuvo nuobodus. Visų paiki-namas, jis visiems nušveidavo širdis savo nepaprastu drąsumu.
Ties katedra tarp kitų buvo

protingas, turtingas ir kilmingas Nikija, kuris vis stengėsi būti tarpininku tarp Atėnų ir Spartos, bet savo atsargumu daugiau kenkdavo negu padėdavo.
Alkibijadis, pažindamas Nikiją ir jo politiką ir bijodamas jo opozicijos, nusprendė iškrešti pokštą. Jis nenorėjo kalbėti apie Atėnus ir Spartą, kaip to ten laukė Nikija, jis norėjo kalbėti visai apie ką kitą. Liaudis mėgsta viską naują, ir šiandien ji turi gauti kažką ypatingai naujo.
— Atėniečiai — pradėjo jis. — Kleonas sumuštas, užmuštas ir aš siūlau savo neabejotiną gabumų valstybę. Jūs žinote mano mažus trūkumus, dabar jūs galite pažinti mano didesles vertybes. Klausykite, atėniečiai! Kadaise Eladė valdė Mažąją Aziją ir tiesė savo sparnus rytuosna. Persų karalius atėmė nuo mūsų tas kolonijas vieną po kitos ir dabar stovi Trakijoje. Kadangi mes nebegalime toliau eiti į rytus, turime eiti į vakarus, ten, kur leidžiasi saulė. Jus pasiekdavo neaiškūs gandai apie Romos valstybę, kuri vis auga ir auga. Mūsų broliai jau seniai užėmė dalį itališko Tarento pusiasalio, ir tuo būdu mes tapome artimais romėnų kaimynais. Gražiausia sala, turtingoji Sicilija, taip pat tapo mū-

sų... Bet romėnai palengva užgyveno mūsų kolonijas ir ima gręsti jų nepriklausomybei. Romėnai spaudžia mus, bet jie veržiasi taip pat Gali-jon, Germanijon ir pietuose Afrikon. Persų karalius, kuris anksčiau buvo mūsų priešas, tapo beveik draugu, ir pavojaus dabar galima laukti ne iš persų, bet iš Romos! Todėl mąstydamas apie ateitį, aš sakau jums, atėniečiai: leiskite mus į Italiją, leiskite mus į Siciliją! Iš Sicilijos mes galėsime kovoti su romėnais už Ispaniją ir Herkuleso stulpus. Sicilijoje mes gausime raktus į Egiptą. Iš Sicilijos mes apginsime Tarentą.
Pasaulis platus, kam mums sėdėti šiam užkampyje ir pelėti? Atėniečiai, leiskit mus į Siciliją!
Kalbėtojas atverti nauji horizontai patiko liaudžiai, kuriai nusibodo amžinai klausytis apie Spartą ir persų karalių. Baimės įkaitinti prieš kylančią vilkės auklėtinę, Romą, ji priėmė lengvabūdišką pasiūlymą rankų pakėlimu ir pritariančiu šauksmu.
Nikija prašė žodžio ir norėjo perspėti, bet niekas jo neklausė. Kai Nikija suprato, kad jis negali sumanymo sukliudyti, jis išreiškė norą tarnauti Alkibijadžiui ir ėmė ruošti laivus. (bus daugiau)

KŪRYBOS PRIEDAS

H. Kačinsko sceninė sukaktis

Visi esame matę Henriką Kačinską scenoje — jo tikrojoje pastogėje. Jo sukurti vaidmenys taip giliai į mus įspaudė, kad nei laikas jų neišdildo. Jo deklamacijos (jis yra dalyvavęs keliose dešimtyse literatūros vakarų) išryškino lietuviškos literatūros grožį. Tai didis ir retas menininkas, šiemet švenčias 30 metų sceninio darbo sukaktį. Ta proga nukilau į jo butą. Rodos, nederėjo tokiomis reikalais trukdyti paties jubilato. Bet kur gausi medžiagos apie jį, kai viskas čia tremtyje išblaškyta.

Henrikas Kačinskas, visada kuklus ir malonus, pasitiko mane su įprastu jam šypsniu ir giedrumu. Padėjo į šalį Cronino "Jupiteris juokiasi", ir kartu pasinėrė į praeitį.

Henrikas Kačinskas

Gimė jis 1903 m. sausio 23 d. Viduklėje, vargonininkų šeimoje. Tėvai dažnai kilnojosi.

Jau 16-17 metų jis kaip męgėjas vaidino operetėje "Malūnininkas ir kaminkretys".

Vėlav, nuo 1920-21 m. mokytojavo Mažeikiuose ir taip pat vaidino su męgėjais. Tuo metu komendantu buvo J. Šlepetys (dabar gyvenęs Brooklynne). Šlepetienė režisavo vaidinimus. Pastatė "Kalnij", kur H. Kačinskas vaidino Vytautą. Į Mažeikius atvykęs J. Vaičkus, atkreipė dėmesį į jaunuolį. Kvietė jį į Dramos Studiją, bet H. Kačinskas tada dar nediršo žengti artisto profesionalo keliu. Tik 1922 m. rudenį nuvažiavo į Kauną ir įstojo į Tautos Teatro studiją, kuriai vadovavo A. Sutkus.

A. Sutkus buvo geras pedagogas, sugebėjo savo studentams duoti aiškų teatro esmės supratimą, išmokė mylėti ne save teatrą, bet patį teatrą.

Šalia Tautos Teatro veikė ir kitas teatras — "Vilkolakis". Studentai reišėsi ir vienam ir kitame pagrėčiui. "Vilkolakis" buvo grynai satyrinis teatras, parentas dienos aktualijom. Nuo 1923 metų jis davė reguliarius spektaklius, stipriai pajuokdamas ano meto išvirkščius gyvenimo faktus. Tačiau už "Muškieterius" 1925 metais jį uždarė.

H. Kačinskui esant dar ant-rame semestre, A. Sutkus jį pakvietė į Tautos Teatrą. 1923 m. lapkričio 9 d. H. Kačinskas pirmą kartą vaidino V. Bičiūno "Gedimino sapne." Veikalas nepasiekė salėje buvo tik 19 žiūrovų... Toliau šalia T. Teatro pagrėčiui vaidino beveik visuose "Vilkolakių" pastatymuose.

Uždarius "Vilkolaki", kartu užsadarė ir T. Teatras. Kolektyvas gavo du kvietimus — vykti į Ameriką ar į Klaipėdą, kur žadėjo valdžia įkurti pastovų teatrą. Jie pasirinko Klaipėdą, bet nuvykę ten teatro nerado. Tarnaudami kur kam papuolė (H. Kačinskas dirbo uosto muitinėje), atliekamu nuo darbo laiku vaidino. 1926 m. grįžo vėl į Kauną ir čia išbuvo 10 metų.

Tai patys kūrybingiausi metai

H. Kačinskas Kaune pradėjo dirbti su režisierium Dauguviečiu. Čia vaidino "Dailiai pasūtus frakas", Ibseno "Visuomenės šluose" Hilmerį, Vaičiūno "Patriotuose" Lebesoną.

Pats jubilataš, prisiminęs tuos laikus, tvirtina, kad dar nebuvo suradęs savo tikrojo kelio scenoje.

Tik iš Maskvos Teatro atvykęs Oleka Žilinskas atnešė daug naujo vėjo. Jis sugebėjo priminti artistams, kad jie dar nebaigti, kad reikia dirbti. Jis kvietėsi į repeticijas, į studijas. Iš Olekos Žilinsko Kačinskas išmokęs sceninę taisybę, kuria

gali įtikėti ir pats aktorius ir žiūrovas. Kartu išryškėjo ir sceninė forma.

Tuo metu vaidino V. Krėvės "Šarūne" Rainį, Žulavskio "Sabatai Cvi", Dikenso "Varpuose" žmogų ant bačkos. Kartu dalyvavo ir A. Sutkus režisuotam "V. Kudirke", Dauguviečio V. Krėvės "Zente".

Galutinai aktorius asmenybę suformavo Čechovas, sumaniai mokėjęs sukurti teatro atmosferą, išryškinti pasamones jėgas, auklėti aktorius pasaulėžvalga. Kačinskas dalyvavo visuose Čechovo pastatymuose: Šekspyro "Hamlete" (I aktorius), "12 naktis" (Malvalijo), Gogolio "Revizoriuje" (Chlestakovas).

1936 m. H. Kačinskas vėl išvyko į Klaipėdos teatrą, kur režisavo ką tik grįžęs iš Maskvos teatro A. Juknevičius. Klaipėdoje įsigijo daugiau precizijos. Iš Klaipėdos teatro gražiausių pastatymų yra "Viltis", kur Kučinskas vaidino žveją Kobij.

1938 m. grįžęs į Kauną, vaidino A. Jakševičiaus režisuotose "Marko milijonuose" (Kubljū), A. Juknevičiaus Prieš saulėleidį ir Topazą.

Nuo 1940 m. dirbo Vilniaus teatre, kur aukščiausia viršūnė buvo Ibseno "Noros" sukurta Himelerio vaidmuo.

Vokietijoje dalyvavo Augsburguro teatre, (Žmogus, kurį

užmušiau), Aitvarų teatre (Bubulis ir Dundulis).

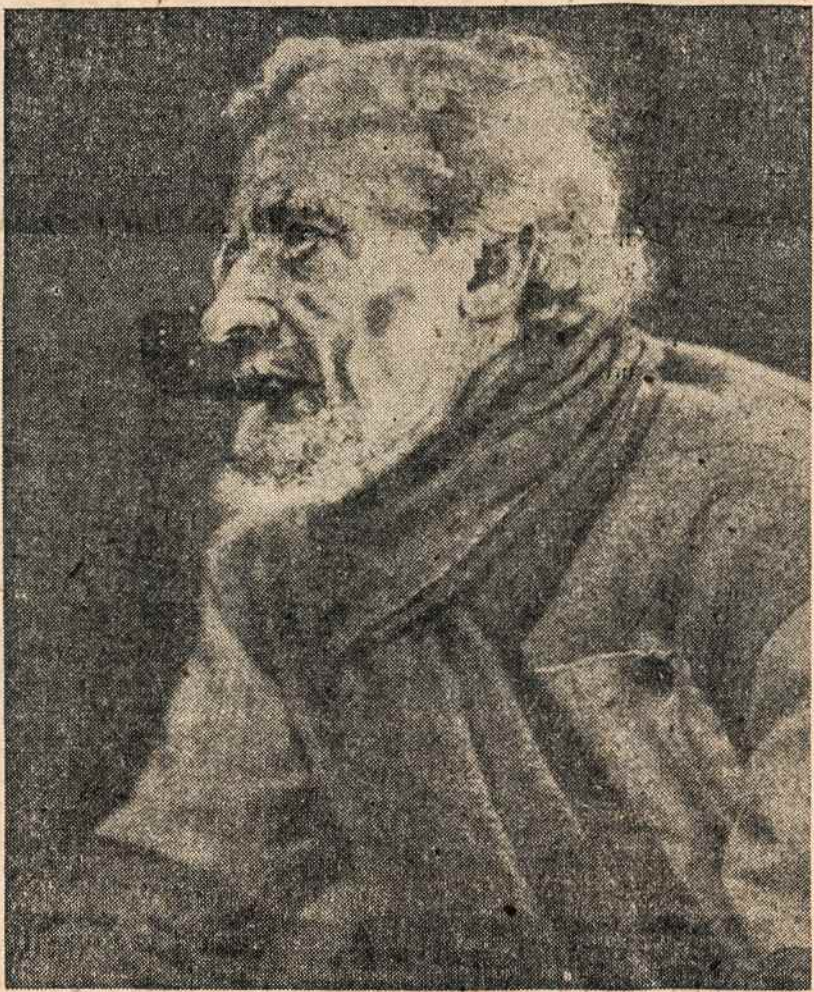
H. Kačinskas yra suaugęs su teatru visa savo siela, subrendęs tik Lietuvoje, nebuvęs jokioje užsienio dramos mokykloje. Į pirmaeilis aktorius iškilo tik savo talentu ir kruopščiu, rimtu darbu.

Jam nėra nei didelių, nei mažų vaidmenų, kiekviename vaidmenyje jis pasidaro didelis.

Ir ši didelė meno pajėga nebeturė progos parodyti savo talentu, nes neturime ir teatro. Prisiminęs lietuviškojo teatro reikalą, jubilatas mano, kad jį galės išlaikyti tik specialios teatro męgėjų draugijos, kurios rems pastatymus. Šiaip be jų pagalbos joks teatras neišsilaikys.

H. Kačinskas per 30 sceninio darbo metų praturtino mūsų teatro istoriją, o pats iškilo joje kaip vienas iš didžiausių aktorių. Ir nūnai trokštume, kad jis būtų tas čia mūsų teatro švyturys, apie kurį susibūrus kiti ir, kiek sąlygos leidžia, palaikytų gyvą mūsų teatrą.

P. Jurkus

HENRIKAS KAČINSKAS Hermanso "Viltuje", Kobius vaidmenyje. Veikalas buvo pastatytas Klaipėdos ir Vilniaus teatre.

A. J. CRONINAS — RAŠYTOJAS IR DRAMATURGAS

Vasario 6 ir 7 d.d., aktorius H. Kačinsko 30 sceninio darbo sukaktis atžymėti, Brooklyne, statoma A. J. Cronino 3 v. 5 pav. drama "Jupiteris juokiasi." Veikalas autorius A. J. Croninas lietuvių skaitytojams jau seniai pažįstamas — jo romanas "Citadelė" buvo išverstas į lietuvių kalbą. Amerikoje gi sunku neaptikti Cronino pavardės ir kūrybos, nes jo knygos yra nepaprastai plačiai skaitomos. Galų gale daugelis mūsų žino me jį, pažįstame iš filmų, susuktų pagal Cronino romanus (The Keys of the Kingdom, The Green Years).

Archibald Joseph Croninas gimė Cardrose, Škotijoje, 1896 m. liepos 19 d. 1914 metais pradėjo studijuoti mediciną Glasgow universitete, bet kuriam laikui turėjo ją nutraukti dėl karinės prievolės. Baigė 1919 m. Kurį laiką tarnavo laivo gydytoju, vėliau dirbo keliose ligoninėse Škotijoje. 1921 su savo žmona Agnes Ma-

ry Gibson, taip pat gydytoja, Croninas persikėlė į South Wales, kur pradėjo privačią praktiką. Čia jis vis dar gilino si medicinos moksluose, gavo 2 aukštesnius laipsnius ir 1924 m. buvo paskirtas kasyklų gydytoju — inspektorium. Po kiek laiko jis persikėlė į Londoną, kur įgijo didelę privatinę praktiką.

1930 metais palūžo sveikata. Besigydydamas Škotijoje parašė romaną "Hatter's Castle", kuris buvo 1931 m. išleistas ir išverstas į 5 kalbas. Ši pirmoji knyga labai greitai sulaukė didelio pasisekimo, ir Croninas nusprendė savo laiką pasvęsti kūrybai, nors iki tol, šalia savo doktorato ir vieno grynai mokslinio — statistinio veikalo, nebuvo nieko parašęs.

A. J. Croninas išleido visą eilę knygų, tačiau niekad nebegalėjo atkurti to naujumo, kuriuo taip išsiskyrė jo pirmasis romanas. Vienos jų susi-

Kaip bus renkamas Liet. Rašytojų Draugijos laureatas?

Iki šiol Lietuvių Rašytojų Draugija sudarydavo jury komisiją, kuri išrinkdavo vienerių metų geriausią originalinės kūrybos veikalą ir jam paskirdavo literatūros premiją. Šiemet Rašytojų Draugijos Valdyba bando naują būdą, kad į premijos paskyrimą įtrauktų kuo daugiau žmonių ir labiau patenkintų pačią publiką.

Šiemet laureatą — geriausią praėjusiais metais išleistą knygą — rinks visi Lietuvių Rašytojų Draugijos nariai.

Jau dabar visiems draugijos nariams išsiuntinėjo aplinkraštį, kuriame sakoma: "turint galvoje, kad kiekvienas rašytojas, būdamas pajėgus parašyti knygą, tuo pačiu yra kvalifikuotas pasisakyti apie jos vertę." Išsiuntinėta knygų sąrašė reikia pažymėti tik vieną knygą. Balsai iki vasario 9 d. grąžinami Rašytojų Draugijai. Balsams skaityti komisija (J. Švaistas, J. A. Vaičiūnienė, B. Babrauskas) vasario 10 d. atžymėjus balsuotojus, atplėšia vokus ir išima mažesnius vokus, kuriuose yra balsas. Sumaišiusi suskaito balsus. Jei pirmuoju balsavimu nebus pasiekta premijuotina knygai reikalingoji balsų dauguma (daugiau kaip 50 proc. teisėtų balsų), tai dvi knygos, gavusios daugiausia balsų, vasario 11 d. bus pateiktos Draugijos nariams perbalsuoti.

1953 m. LRD premijos mecenatai

yra Chicago Lietuvos Auditorijos šeimininkai — J. Maliorius, St. Juodvalkis ir B. Pakštas, — paskyrę šiam reikalui 500 dol. Premijos įteikimas įvyks vasario 28 d. Lietuvių auditorijoje Chicagoje.

Kartu bus įteiktas ir Jaunimo literatūros premija,

kurią nusprendė sudarytoji rašytojų ir pedagogų jury komisija.

Lietuvių auditorijos šeimininkai pažadėjo premiją teikti ir ateityje.

Praėjusiais metais grožinės literatūros derlius buvo mažokas.

Liet. Rašytojų Draugija į balsavimo kortelės įrašė šias knygas:

V. Ališas — Cascata Cristalina — eil., K. Barėnas — Giedra visad grįžta — novelės, A. Baronas — Užgesęs sniegas, Bern. Brazdžionis — Didžioji Kryžkelė, eil., Č. Grincevičius — Vidurnakčio vargonai, V. Kazokas — Sapnų pėdomis, eil., P. Kesiušas — Tarp žalsvų palapinių, S. Laucius — Raudonoji maldonija — dramoms veikalai, H. Lukasevičius — Likimo žaismas, A. Nyka Nilūnas — Orfėjaus medis, eil., B. Pūkelevičiūtė — Metūgės, eil., J. Švaistas — Eldorado.

Iš 1952 m. įtraukta B. Pūkelevičiūtės "Metūgės" nes pasirodė su praėjusių metų data po premijos paskyrimo. Taip ir šiemet, knygos pasirodžiusios 1953 m. po premijos paskyrimo, bus pateiktos ir kitais metais literatūros premijai.

TERROS LEIDYKLOS DARBAI

"Draugo" literatūros vakarui, sausio 3 d., Terros leidykla padarė staigmeną, išleisdama Bern. Brazdžionio "Didžiąją Kryžkelę", kurios per 100 egz. tą patį vakarą išpirko.

Atspausdinta ir rišyklon atiduota Vinco Krėvės "Rytų pasakos", knyga 220 psl. Visos pasakos iš indų ir persų gyvenimo, stipriai paremtos mitologija ir folkloru.

"Didžiąją Kryžkelę" ir "Rytų pasakomis" Terra pradėjo organizuoti Terros knygos klubą. Nariai, sumokėję 10 dol., visus būsimuosius parinktus Terros leidinius gauna su trečdaliu nuolaidos, o pirmieji 200 narių gaus visas knygas kietai įrištas.

Toliau Terra išleisdžia šias knygas:

Vinco Krėvės — "Dangaus ir žemės sūnūs" veikalas išeis dviem knygom: I ir II dalyse pirmojoje ir III ir IV dalyse antrojoje.

Balio Sruogos — "Milžino Paunksmėje" — istorinis veikalas iš Vytautos Didžiojo viešpatavimo pabaigos.

Jono Aisčio "Apie laiką ir žmones" — atsiminimai ir apybraižos apie neseniai praėjusias dienas ir sutiktus žmones. Jau pradėta rinkti, pasirodys prieš Velykas.

Vydūno "Prabochių šešėliai" — žymiausias mūsų klasiko ir M. Lietuvos veikėjo Vydūno veikalas.

Jurgio Savickio — "Žemė dega" — rašytojo ir diplomato knyga iš II pasaulinio karo gaisrų, apie 600 psl. dviem dalim.

Liudo Dovydeno "Naktys Karališkėje" — apysaka apie auksinę sienapiūtę.

Antano Škėmos "Celesta" — nuotaikinga knyga apie dylančias savaitgalio valandas didmiestyje.

Jono Aisčio "Poezija" —

HENRIKAS NAGYS

Žiemos veidas

Rytmetį grįžta nebylės bandos ražienom. Tingiai keliai saulė pro garo kamuolius. Spindi švininė šviesoj apledėje ragai.

Vidurdienį pievose gesta lapų laužai. Krankia varnai išbadėję virš stingstančių kūdrų. Geležiniai gruoodo pirštai į žemę sminga.

Vakare per Paukščių Taką atpučia sniega šiaurys. Lengvos pląstakos glosto nedrašiai brasta, žolė, šnarancius stogus, egllynus — pernakta

niūniuodamas supa ir vysto į vėšų audeklą... Baltą sapnuotą lopšį užraizgo šerkšno gijom. Pirkioj traskėdama baigia liepsnoti skala.

(Iš "Literatūros Lančių" 3 nr.)

NAUJI "LITERATŪROS LANKAI"

Prieš Kalėdas Argentinoje atspausdintas "Literatūros Lančių" 3 numeris mus pasiekė tik dabar.

Poeziją jame atstovauja: Henrikas Nagys, Antanas Jasmantas, Aušra Bendoriūtė, Anna Achmatova, T. S. Eliot ir latvių lyriškai.

Dailiąją prozą — Jurgis Janavičius — "Paskutinis rudo", Antanas Škėma — "Pabudimo" 3-čias veiksmas ir William Faulkner — "Rožės Emilijai".

Straipsniai meno ir literatūros temomis ir essay: Algirdas Landsbergis — "Avangardinės apraiškos amerikiečių teatre", Klaus Mann — "Apie Jeaną Cocteau", T. S. Eliot — "Tradicija ir individu-

alinis talentas", literatūrinės pastabos apie Miškinį ir t.t.

Kritikos skyriuje: "Septyni prieš tebus", kur atsakomta J. Aisčiui ir k. vyresniosios kartos rašytojams, puolusiems "Literatūros Lančus".

Recenzuojama Mariaus Katiškio "Užuovėja", Antano Škėmos "Šventoji Inga", B. Pūkelevičiūtės — "Metūgės", V. Kazokos "Sapnų pėdomis" ir Liudo Dovydeno "Per Klausūčių uilytėlę".

Pabaigoje duodamos apžvalgos ir truputis žinių apie spausdinamus autorius.

Ilustruota K. Janulio, R. Viešulo, Z. Mikšio, H. Šalauško, Gauduino, Cabrera Moreno ir Paregus darbais.

"Literatūros Lančių" redaguoja kolektyvas: K. Bradūnas, J. Girnius, J. Kėkštas, H. Nagys, A. N. Nilūnas. Visais laikraščio reikalais rašyti: K. Bradūnas, 1127 Bayard St., Baltimore 23, Md.

Kultūrinė kronika

● Prof. Jurgis Baltrušaitis, gyvenantis Paryžiuje, skaitė paskaitą iš meno istorijos Koelno universitete Vokietijoje.

● Pianistas Andrius Kuprevičius iš Argentinos greit išvyksta į JAV. Apsigyvens Clevelande, kur yra pasirašęs sutartį su viena muzikos mokykla.

● Argentinos Lietuvių Balsas netrukus išleisdžia tūkstantinį numerį.

● Dail. A. Valeška Sioux City, Iowa, lietuvių šv. Kazimiero parapijos bažnyčiai padarė 25 vitražus. Parapijoje klebonauja kun. S. Morkūnas.

● John Gielgud, lietuvių kilmės britų aktorius, vaidinęs Kasijų Šekspyro Julius Cezaris, parašė "Boston Globe" straipsnį apie Šekspyro kūrybą.

● Laurence Harvey, žymus Hollywoodo aktorius, vaidinęs statomame Telismane, žurnalistas pareiškė, kad jis ne anglas. Jis gimęs Lietuvoje ir 4 metų buvo išvežtas į Pietų Afriką.

NUO CARO RUBLIO IKI BOLŠEVIKŲ CERVONCO

r a s i Jono K. Kario "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI" knygoje 1915-1941 m. Lietuvos kursavusių pinigų istorija, numizmatiką ir natūralaus dydžio banknotų bei monetų fotografijas.

Reto įdomumo knyga ir pinigų albumas vienoje vietoje! Anglų kalba santrauka knygoje daro ją įskaitomą ir nemokantiems lietuviškai. Ir visa tai — tik už 5 dol.

Užsakydami rašykite: J. K. KARYS, 45 Park Terr., Bridgeport 4, Conn.

Šv. Kazimieras (2)

RAMIAI PRAGYVENĘS O PO MIRTIES — BE RAMYBĖS

ZENONAS IVINSKIS

ŠV. KAZIMIERAS, pieštas Carlo Dolci (1616-1686). Paveikslas originalas kabo Uffizi galerijoje Florencijoje, Italijoje.

O tačiau šv. Kazimieras turėjo nemažą reikšmę Lietuvos politikai, ypač jos santykiams su provoslaviska Maskva. Reikšmingi buvo ne jo paties politiniai žingsniai, atlikti dar jaunuose metuose, bet jo šventas asmuo ir stebuklų garsas, apipintas dar gausiomis legendomis ryšium su Maskva. Šv. Kazimiero lietuviai šaukdavosi, kada užgriūdavo nelaimės iš rytų. Po žiaurios 1655 metų rusų okupacijos, kai laimingai buvo pasibaigęs maskolių jungas Vilniui, Kaunui ir Gardinui, žmonės dar pustrėčio šimto metų giedojo: "Kazimieras šventas iš dangaus atėjo, kurį žalmieriai ant oro regėjo". Šią giesmę rusai devynioliktojo amžiaus viduryje uždraudė giedoti. Iš "kantickų" ji turėjo būti išimta.

Nuo šešioliktojo amžiaus pradžios (1518) šv. Kazimieras pagarsėjo Lietuvoje kaip antimaskoliškos kovos simbolis. Pasakojimai iš jo gyvenimo ir stebuklų stiprindavo Lietuvos žmones. Dėl to rusai šv. Kazimiero kultą laikė jiem pavojingu, o patį šventąjį skelbė savo priešu. Antai, Maskvos archierejus (stačiatikių vyskupas), vos tik tai rusų kariuomenė įžengė į Polocką 1655 m., šv. Kazimierą pagal Rytų Bažnyčios apeigas "ekskomunikavo". Prie Polocko šv. Kazimieras buvo pasirodęs pirmą kartą lietuvių kariuomenei 1518 m.

Lietuvą rusams galutinai užėmus, po trečiojo padalinimo (1795), puošni šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje buvo paversta cerkve. Be to, kada katalikai kitas savo šventes galėjo dar ramiai švęsti, tai šv. Kazimiero šventė kovo 4 d. buvo varžoma. Jei tą dieną katalikai mokiniai nepasirodydavo pamokose, jie būdavo baudžiami. Taigi Kazimiero šventės ramiai atšvęsti jau nebuvo galima.

RAMIAI PRAGYVENĘS, O PO MIRTIES BE RAMYBĖS

Nei šv. Kazimiero kūnas po mirties neturėjo ramybės. Tai yra dar viena priešybė, prisiminus jo išgyventas ramias dienas. Visą savo gyvenimą, išskyrus 13 metų berniuko žygį į Vengriją, šv. Kazimieras ramiai gyveno tai Lietuvoje, tai Lenkijoje. Tačiau jam mirus, šventojo palaikai ramybės neteko. Štai, Vilniaus vyskupas Jurgis Tiškevičius jau 1654 m. rugpjūčio 13 d. susirūpinęs klausė popiežiaus nuncijaus patarimo, kur paslėpti šv. Kazimiero relikvijas, kad "nepatektų į priešo rankas, kai jis užims Vilnių." Šv. Kazimiero altoriaus brangūs papuošalai ir sidabras buvo sunaudoti ginantis nuo įsibrovėlių, o jo kūnas išvežtas iš miesto ir paslėptas. Antrą kartą šv. Kazimiero relikvijas teko slėpti atuošioliktajam amžiuje, kai Lietuvą užkludė didysis šiaurės karas, o jos žemę trypė svetimieji, net skirtingų konfesijų žmonės: stačiatikiai ir protestantai.

GYVENO RELIGINIO SKILIMO LAIKAIS, O STIPRINO RELIGINĖ VIENYBĖ

Protestantizmas, kaip žinome, reiškė Vakarų Bažnyčios skilimą, viduriniams amžiams pereinantį į naujuosius. Šv. Kazimieras kaip tik gyveno tų dviejų amžių sąvartoje. Jis ano me-

to humanistines tendencijas pirmiausia pažino Krokovoje, nes ir jo mokytojai buvo humanistai. Kai vakarų Europoje daugelis humanistų vienu ar kitu atžvilgiu savo jėgas skyrė Bažnyčiai silpninti, humanistų mokinys šv. Kazimieras Lietuvoje ir Lenkijoje tapo Bažnyčios garbės ir skilimo metu jos atrama. Lietuvoje jo kultas prisidėjo prie religinės vienybės. Čia yra gana reikšminga, kad šv. Kazimiero kanonizacijos byla buvo pradėta tais metais, kai Martynas Liuteris išėjo su savo tezėmis (1517); gi šv. Kazimiero kultas plačiai išplito Lietuvoje bei katalikų ir protestantų kovos metu. Šventasis savo garbe prisidėjo prie katalikybės galutinės persvaros. Jo vardas plačiai nuaidėjo per Lietuvą ir svetimus kraštus. Bet čia užkliudome dar vieną ir paskutinį kontrastą.

VISUR GARSUS, O ŽINIŲ APIE SAVĖ NEPALIKES

Argi nėra keista, kad šventojo vardas nusikambėjo toli į svetimus šalis, pasiekė iki Viduržemių jūros pakraščius, bet ir savoje ir svečioje šalyje mažai kas bepalioko apie šv. Kazimierą žinoma, galima sakyti, tik nuotrupos. Labai maža žinių aptinkame iš jo gyventojų laiko, jo asmeniškai pamaldaus gyvenimo. Nebe galima dėl to išsiaiškinti gana svarbių klausimų. Jeigu paprastai šventųjų gyvenimą paveikia kokia nors viena stipri ir pagrindinė idėja, jeigu atsiranda kuri nauja ir nelaukta inspiracija, koks staigus nepaprastas posūkis, kuris nuveda šventu keliu, tai šv. Kazimiero gyvenime apie tai labai nedaug ką žinome. Kas gi nulėmė, kad tas Lietuvos karalaitis palinko į asketinį šventą gyvenimą? Faktų aiškių neturime, galime tik spėti. Gal priežastimi buvo nepavykęs karas žygis į Vengriją? Gal jį labiau į Dievo prieglobstį pastūmėjo nepagydoma džiovos liga?

Tiksliai nebeišaiškiname ir kitų dalykų. Yra, sakysime, nemaža mįslė, kai reikia paminti aiškiais faktais, kada šv. Kazimieras buvo įrašytas į šventųjų sąrašą: 1521 ar 1602 metais? Dažniausia kalbama apie popiežiaus Leono X kanonizacijos bulę iš 1521 metų. Bet jos likimas iki šiol nežinomas, ir dėl to čia pasiremiama tik tiesioginiais argumentais. Tik ar jie pakankami? Kie rodo surastos versmų nuotrupos, reikia abejojti, ar 1517 metais pradėta kanonizacijos byla, buvo užbaigta dar prieš popiežiaus Leono X mirtį (1521). Reikia laikyti tikru daiktu, kad to popiežiaus laikais dar nėra buvę tokių kanonizacijos apeigų, kokios atliekamos dabar, skelbiant Katalikų Bažnyčios pripažintąjį šventąjį. Tai gali paaiškinti, dėl ko šv. Kazimiero kultas Bažnyčioje buvo tiksliai nustatytas tik septynioliktojo amžiaus pradžioje. Šiomet sueina kaip tik 350 metų sukaktis, kai šv. Kazimiero garbini-

mas viešai buvo paskelbtas Gedimino mieste. Tik tai jo švento gyvenimo ir stebuklų garsas jau sklido anksčiau ir jis buvo garbinamas kaip šventasis, dar formaliai Bažnyčiai jo ir nepripažinus.

LIETUVIŲ TAUTOJE GARBINAMAS, O LIKĖS NEIŠTIRTAS

Per paskutinius pusketvirtą šimto metų jis suaugo su lietuvių tauta, kaip retas kuris šventasis kitoje kurioje žemėje. Nebent būtų galima iš dalies prisiminti airių šv. Patriką, vengrų šv. Steponą, prancūzų šv. Joana d'Ark. Tie šventieji savo tautose yra buvę Bažnyčios sulai, katalikų tikėjimą įvedant arba jį išlaikant. Šv. Kazimieras padėjo jį Lietuvoje išlaikyti ir atnaujinti reformacijos metu. Šventasis taip pat stiprino lietuvių tautą jos sunkiais negandų metais. Kiek daug kartų lietuvis per šimtus metų yra šaukęsis Vilniaus šventojo užtarimo! Kiek daug kartų jis yra kalbėjęs šventojo li-taniją arba giedojęs iš "kantickų" jo garbei sudėtas giesmes! Kiek daug pagaliau Lietuvoje ir išeivijoje yra pastatyta tam uoliajam šv. Mergelės garbintojui bažnyčių bei altorių! Kiek daug įvairių lietuviškųjų įstaigų ir organizacijų pasaulyje yra pramintų šv. Kazimiero vardu! Prisiminkime tik pora pavyzdžių.

Geroms knygoms leisti Kaune 1906 metais buvo įsteigta pagarsėjusi šv. Kazimiero Draugija, kurios gyvoji siela ilgai buvo prel. A. Dambrauskas - Jaktšas. Bet dar spaudos draudimo metu devynioliktojo amžiaus gale Kaune kunigų seminarijos buvo šv. Kazimiero vardo draugija, kurios tikslas buvo rūpintis slapta spausdinti geras lietuviškas knygas ir platinti jas žmonėse. Viešai pradėjusi veikti šv. Kazimiero Draugija ne tik tai šventąjį Lietuvos karalaitį pasirinko savo Globėju, bet rūpinosi ir jo kultą žmonėse palaikyti ir plėsti. Popiežius Pijus X, šiemet taip pat skelbiamas šventuoju, draugijos nariams buvo suteikęs įvairių atlydų per kitas šventes ir visuotinius šv. Kazimiero dienoje (kovo 4).

Amerikoje 1907 metais įsisteigė šv. Kazimiero Seserų Kongregacija, pasirinkusi savo pagrindiniu uždaviniu lietuviškąjį jaunimą šviesti, pasiėmė pavyzdžiu ir savo Globėju tą mūsų šventąjį, kad jaunesiems įkvėptų jo idealus — didžio maldingumo, skaitybės ir karštos Dievo meilės.

Štai, ir turime plačiai garbinamąjį šventąjį gražioje Nemuno šalyje, prie kurios rytinių sienų baigiasi katalikybės plotai. Jo šventės metu kasmet prisieina minėti beveik tie patys faktai, nes visa eilė jo gyvenimo įvykių yra praeities užklotų ir sunkiai atsekamų. Kai kas atidžiau dar nėra ir tyrinėta. Nei šioje trumpoje apybraižoje nesiekiama plačiau atvaizduoti šv. Kazimiero gyvenimo, suminint visą, kas jau yra paskelbta.

Vienuoliai bolondistai (jėzuitai), kurie nuo septynioliktojo amžiaus išleido daugybę šventųjų aprašymų (Acta Sanctorum), jau geras pusšimtis rūpinasi kritiškais šventųjų biografijomis. Iš specialaus jų leidžiamo žurnalo "Annalecta Bolandiana", skirto šventųjų gyvenimo faktams tyrinėti, matyti, su koku moksliniu įvalgumu šiandien yra prieinama prie seniaus be pakankamos mokslinės kritikos paskelbtų tekstų, vis rūpinantis atstatyti autentiškus faktų liudijimus.

Su tokiu pat metodu reikia prieiti ir prie mūsų šventojo šaltinių. Šv. Kazimieras dar laukia rimtos lietuvių studijos, kuri ne tik apimtų jo gyvenimą ir jo laikus, bet ir rūpestingai atkleistų jo kultą amžių bėgyje, duotų autentiškų žinių apie šventojo relikvijas ir koplyčią Vilniuje. Paskelbtieji Vilniaus kapitulos aktai tam reikalui duoda gana geros medžiagos, bet jį dar niekieno nenaudota.

Ar nenuostabu pagaliau, kad ir mūsų tauta, kuri prie to vienintelio savo šventojo yra taip prisirišusi, kurio vardą tiek daug lietuvių nešioja, — ir dėl kurio Lietuva teisingai dar gali būti vadinama šv. Kazimiero žeme, — iki šios dienos viešumai tadėv tikrai dvi knygeles: vieną Antano Alekso (1927), kuris apie šventąjį davė patikimų faktų, ir kitą Simo Sužiedėlio (1947), kuris Lietuvos karalaitį įstatė į jo laiko rėmus. Tačiau abi knygelės neviršija 32 puslapių. Savaime aišku, kad lietuvių tautai, iš kurios šv. Kazimieras dangišku žiedu išaugo ir paskui savo altoriaus garbe taip giliai vėl į ją jaugo, yra per maža.

(bus daugiau)

17 a. Italijoje išleisto knygos apie šv. Kazimierą titulinis puslapis.

ALRK FEDERACIJA SKELBIA RAŠINIO KONKURSA

Popiežius Pijus XII, pavesdamas šiuos 1954 metus šv. Marijos garbei, kartu pareiškė „kad šie metai yra labai svarbūs pasaulio taikai. Marijā, Taikos Karalienė, gali Dievą išprašyti su taip labai trokštamais pasaulio taikos.“

ALRK Federacija kartu su "The Marian" žurnalu šiais metais paskelbė ypatingą, Marijos garbei skirtą rašinių konkursą, kurio tema: "Kodėl aš pamilau rožančių?"

Kiekvienas mūsų gal šiuo klausimu pareikšti daug gražių minčių. Kodėl jomis nepasidalyti su kitais? Visiems mums tai būtų naudinga.

Toliau rasite rašinių konkurso nuostatus. Perskaitykite juos, gerai pagalvokite ir parašykite nurodyta tema.

BROCKTON, MASS.

Vasario mėn. 21 d. 3 val. po pietų Winthrop mokyklos salėje, 478 No. Main St., minėsime 36 metų Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukaktį.

Bus įdomi paskaita ir puiki meninė dalis.

Visi vietos ir apylinkės lietuviai kviečiami kuo gausiausiai dalyvauti. Paminėkime savo didžiąją tautinę šventę didingai ir iškilmingai. Įėjimas nemokamas.

Minėjimo ruošimo komisija prašo vietos organizacijų tą dieną nedaryti jokių suėjimų, bei programų.

Ruošia Brocktono Lietuvių Taryba. M. T.

Jūsų rašiniai, kad ir nelaimė dovanos, patiems bus labai naudingi. Jūs savo mintyse ir širdyje prisiminsite kiekvieną rožančiaus paslaptį ir pavasarsyste, ką ji reiškia. Visa tai suteiks jums dvasinio malonumo, atskleis gilesnį rožančiaus maldų supratimą. Surašydami savo mintis, dėl ko kalbate rožančių, aktyviai dalyvausite ir Marijos metų pagerbime. Todėl neatsisakykite parašyti rašinio: "Kodėl aš kalbu rožančių?"

KONKURSO NUOSTATAI

Konkurso globėjas yra ALRK Federacija Amerikoje.

Tema: "Kodėl aš pamilau rožančių?" (Why I love to say the Rosary?).

Rašiny negali būti daugiau 750 žodžių, bet nėra paskirtas joks žodžių minimumas.

Konkurso dalyviai: Konkurse gali dalyvauti visi lietuvių kilmės katalikai: pradžios mokyklos mokiniai, aukštesnių mokyklų (high school) studentai ir visi nestudentai, turį virš 18 metų amžiaus, bet nėra profesionalai rašytojai.

Rankraščiai: 1. Visi rašiniai turi būti parašyti anglų ar lietuvių k. (Yra numatytos dovanos už geriausius rašinius kiekviena kalba). 2. Rašiniai gali būti mašinėle ar ranka parašyti. Rašoma tik ant vienos lapo pusės, paliekant didesnį tarpus. 3. Visi rankraščiai turi būti pasiųsti žemiau nurodytu adresu ne vėliau kaip iki gegužės 2 d. vidurnakčio.

4. Rankraščiai nebus gražinti. Visi jie tampa ALRK Federacijos nuosavybe. 5. Prie kiekvieno rankraščio turi būti pažymėta: rašytojo vardas ir pavardė, adresas, tėvo vardas ir pavardė, motinos vardas ir mergautinė pavardė. Nestudentai turi nurodyti dar ir savo parapiją.

Teisėjai: 1. Konkursą praves "The Marian", tėvų marijonų leidžiamo žurnalo redaktoriai. 2. Katalikiškų mokyklų studentai rašinius įteikia savo mokytojoms. Mokyklų vedėjai 3 geriausius rašinius pasiūnčia konkurso vedėjui. 3. Nekatalikiškų mokyklų studentai ir visi kiti dalyviai savo rašinius pasiūsi tiesiai konkurso vedėjui. 4. Teisėjų vardai bus paskelbti vėliau. Į teisėjų sąstatą įeis viena seselė mokytoja, vienas parapijos kunigas, vienas katalikiško universiteto profesorius, vienas žymus pasaulietis ir konkurso vedėjas.

Premijos. Visos skiriamos premijos bus JAV Taupymo Bonais, kurių vertė sieks \$900.00. Bus šešios grupės lygios vertės dovanų: 3 kiekvienam rašiniui lietuvių k. ir 3 anglų k. 1 dovana \$100.00 U. S. Savings Bond, 2 — \$25.00, 3 — \$25.00.

Konkurso rašinė: Visus rašinius ir laiškus siųsti:

Rev. Peter P. Činikas, MIC. Dir. Lith. Cath. Federation Catholic Action Essay Contest, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

IŠ VISUR

• Kun. Dr. J. Prunskis, "Draugo" redaktorius, atsiuntė Ateities žurnalui 50 dol., kurie bus paskirti literatūros konkurso premijai.

• Romoje nutarta leisti lietuvišką religinį žurnalą. Redaktoriu bus kun. V. Balčiūnas. Žurnalas išeis bent keturis kartus per metus, pirmas numeris pasirodys apie liepos mėnesį. Žurnalas stengsis duoti religinius straipsnius, autoritetingą Bažnyčios žodį kiekvienam klausimui.

• Kunigų Vienybės Centro Valdyba 1942 m. sausio 6 d. Mt. Carmel, Pa., šv. Kryžiaus parapijos klebonijai įvyksiamame posėdyje Lietuvos pasiuntinybei prie Vatikano išlaikyti suaukojo 1,390 dol. Tų pačių metų liepos mėn. 22 d. Wilkes-Barre Kunigų Vienybės seimo dalyviai tam pačiam tikslui suaukojo 3,955 dol. Nuo 1942 m. I. 6. iki 1943. I. 6 Liet. pasiuntinybei prie Vatikano pasiūsta 5,000 dol.

• Ateitininkų Federacijos pinigins vajuos pratestas iki vasario 27 d. I jį įsijungia visi ateitininkai ir jų bičiuliai. Vyr. Federacijos Valdyba prašo visus ateitininkus savo dalį į šį vaju įnešti, nes tik sutelktinėm jėgom tegalėsime atlikti didelius darbus. Tie, kurie dar negražinote laimėjimų šaknelių, prašomi paskubėti. Laimėjimų paskirstymas įvyks vasario 27 d. Brooklyne.

• Andrius W. Dėdinas, senas "Darbininko" skaitytojas ir korespondentas, gyvenąs Greenfield, Mass., rašo redakcijai, kad laikraštį jam malonu paimti į rankas, nes jis tūbulėjas.

• Prof. Niedermannas, sausio mėn. miręs Šveicarijoje, drauge su A. Saliu, A. Senu redagavo Lietuviškai - Vokišką žodyną, kurį leidžia viena Heidelbergo leidykla. Jau išėjo 2 tomai, greit pasirodys ir 3. Žodyną galima gauti Gabijos leidykloje Brooklyne.

• Barbara Bacevičė, senesnės kartos lietuvė, gyvenanti Clevelande, džiaugiasi 1954 metų dailiu "Darbininko" kalendorium ir laikraščiu. Ji rašo: "Linkiu geriausios sekmės ir Dievo palaimos dirbti katalikiškos ir lietuviškos spaudos darbą."

• Kaip dažnai sakote: "Norečiau išsiųsti sveikinimo atvirutę — ir jau pervėlu"... Ir tai visados atsitinka dėl to, kad neturite po ranka sveikinimo atvirukų: gimimo ar vardo dienos proga. Gabija yra išleidusi lietuviškų sveikinimo atvirukų, kuriuos piešė lietuviai dailininkai. Šešiolikos atvirukų komplektas, kartu su vokais, kainuoja tik vienas doleris. Užsakymą siųskite šiuo adresu: Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

IEŠKAU Algirdo ir Alfonso Balandžių. Prašau atsiliepti adresu: Mrs. Kotryna Gelvinauskienė, 10506 S. Michigan Ave., Chicago 28, Ill.

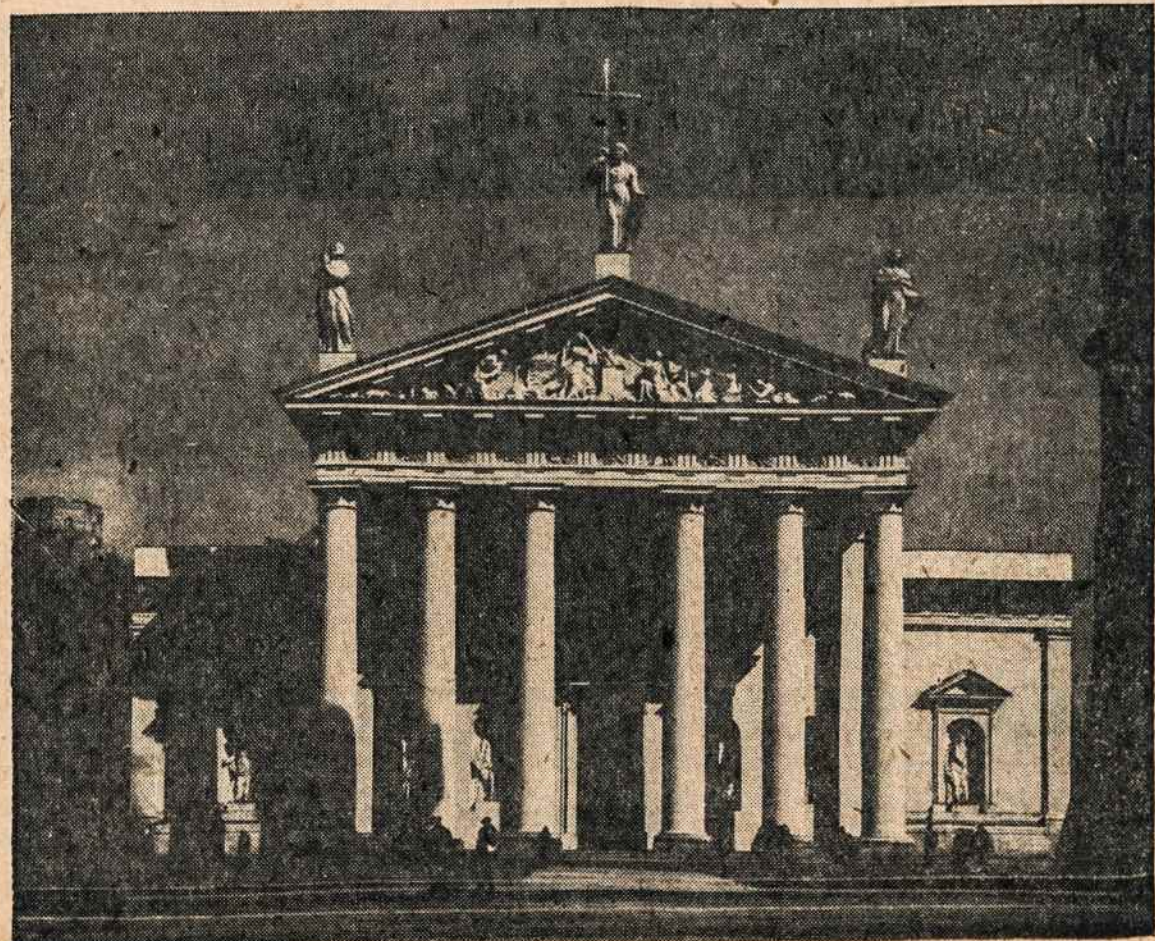
Vasario 16 proga,

p a s k l e i s k
T. NARBUTO
KNYGELE
apie Lietuvos kankinius
vyskopus

4 MARTYRED BISHOPS

Kaina tik 10 c.
Imant 100 egz. ir daugiau
— 7½ c.

Užsakymus siųsti:
DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

VILNIAUS KATEDRA, kur vienoje koplyčioje (dešinėje) yra šv. Kazimiero karstas.

O KO KO?

AR MUSĖS KARCIOŠ?

Džiaugiuosi gavęs ir aš laišką, nors ir nepasirašytą, arba kaip gudrus žmonės sako, anoniminį, vadinasi nežinomą. Bet kad gerbiame skaitytojam būtų žinoma, kas nežinoma man rašoma, čia laišką nurašiau pažodžiui:

"Pastaba del straipsnio tilpusio Darbininko laidoje dantuotoje Antradienis Sausio mėn. 26, d. Columboje "O ko ko?"

"Visi mes žinomi"

Skaitytojui XX nebuvo aišku ar čia humoras ar satyra. Taigi straipsnis "nežinomas" yra neišklus pakankamai. Atrodo, kad gerb. Žv. BePastogės žinomas noras (intention) yra apšmeižti ką nors žinomą, arba nežinomą asmenį (person). Kuris noras negali būti toleruojamas iš viso, o to labiau rimtame laikraštyje koks yra Darbininkas. Ponui Žv. (irb- liui) be Pastogės būtų geriau neatidarinėti būrną, kad nepagautų kartais karčių mūsų. O vietoj to (instead of that) parašyti ką nors kas galėtų suteikti malonumą skaitant.

Su pagarba Redakcijai
Sk. XX."

Va, ir visas laiškas. Jis čia nurašytas tam, kad būtų suteiktas malonumas skaityti. Kas neišku lietuviškai, paaiškinta angliskai; vadinasi, yra pakankamai aišku. Gaila, negaliu už jį padėkoti asmeniškai, nes rašėjas norėjo likti nežinomas. Aš jo norą (intention) suprantu. Buvo rašyta tik apie žinomuosius, o jis yra nežinomas. Vadinasi, aš jo ir apšmeižti negalėjau. Kita jau būtų kalba su žinomu asmeniu. Bet nei vieno tokio neatsirado, nes tikrai ir gerai žinomieji jokio pikto "intenceno" mano juokavimuose nežiūrėjo.

Ar tai buvo humoras ar satyra? Gali būti geras ar piktas ir humoras ir satyra. Bet kas gi pikto mano parašyta? Ar ta mintis, kad mes žodžius "žinomas" ir "žinoma" dedame jau prie kiekvienos pavardės ir kiekviename žingsnyje. Ko čia pykti, jei tada visi pasidarome žinomi, arba geriau pasakius, nežinomi, nes nuvaikiotas žodis nebetenka savo reikšmės. Pagalvokime ir apie kitą tokį žodį — "šaukus". Koks tik parengimėlis sutaisomas, būtinai turi būti "šaukus". Taigi, visi mes esame žinomi ir visi viską šaukiai darome. Tai jau ne šmeižtas, o pagyrimas. Gal laikraštis tai pastebėjo nerimtai? Na, jei Sk XX nori turėti

MRS R. ALLENDORF su trimis vaikais Chicagoje. Teismas jai pripažino \$127.500 atlyginimo iš Eastern Railroad bendrovės, žuvus darbe jos vyrui. Atlyginimas yra pats didžiausias, koks kada buvo Illinois valstybės istorijoje.

A. Smetonos minėjimas Waterbury

Waterburio lietuviai pamiršė buvusio Lietuvos prezidento A. Smetonos tragišką mirščiui paskyrę dvi dienas — sausio 9 ir 10. Minėjimas buvo pradėtas gedulingomis mišiomis sausio 9 šv. Juozapo bažnyčioje. Mišias atriavo klebonas kun. J. Valantiejus, dalyvaujant dideliame lietuvių būriui. Vakare per lietuvių radijo programą buvo nušviesta buvusio pirmojo Lietuvos prezidento asmenybė ir darbai.

Sausio 10 d. buvo atliktas didesnis minėjimas Elton salėje. Atsilankė daug žmonių. Minėjimą pradėjo malda kleb. kun. J. Valantiejus, o po to sekė pagrindinė Lietuvos vicekonsulo Aniceto Simučio iš

ti malonumą, prašome priimti rimtai (serious).

Bet karčių mūsų tai aš dar neužtikau. Zvirbliui kaip paukščiui visos musės yra saldžios, jei tik DDT milteliais neapibarstytos. Tie pragariški milteliai taip išnaikino muses, kad net neliko progos savo prieteliui pasitarnauti ir pasakyti: "žiūrėk, ant tavo nosies musės tupėta". Tiesa, vienas už tai padėkavodavo, kitas užsigaudavo: "tu nori mane apšmeižti, suniektinti?" Kas to nori? Visi norime tik to, kad būtų šviesiau mūsų garbioje visuomenėje, ir kas yra žinomas — toks tepalieka, o kas nežinomas — iš to žinomo nepadarysi.

Žv. BePastogis

New Yorko kalba, kurioje jis išskėlė a.a. A. Smetonos nuopelnus kaip patrioto ir pirmojo bėi paskutinio laisvos Lietuvos prezidento.

Rimčiai pritaikytą programą išpildė skautai ir skautės, VI. Varneckas paskaitė ištrauką iš A. Smetonos raštų, "Ave Maria" pagiedojo S. Stulginskaitė ir "Kaip skausmas tau širdį suspaus"—K. Seliokas.

Minėjimui vadovavo dr. M. Colney ir programos dalyvius pristatė visuomenei M. Cureckas. Be to, religinės muzikos davė Danutė Malakauskaitė, VI. Varneckis, I. Jankauskas, Mrs. R. Snyder, Waterburio majoro žmona.

Minėjimui, ruošti komitetą sudarė: Dr. Colney, M. Gureckas, V. Liaukus, J. Volkaukas, Ed. Krasauskas, J. Antanaitis, VI. Varneckas.—k.

MARY JANE KREEK, 16 metų, laimėjo Westinghouse \$11,000 stipendiją už mokslineis tyrinėjimus laboratorijoje Washington, D. C. Varžybose visoje Amerikoje ji buvo išrinkta pirmoji iš laimėjusių 8 mergaičių ir 32 berniukų. Miss Kreek rankose turi medicinišką adatą, kuria ji pati save skiepijo naujais vaistais nuo alergijos.

KVIEČIAME VISUS Į TALKĄ

Vasario 16 gimnazija jau persikėlė į naujuosius namus ir sausio 13 d. pradėjo ten pastoviai dirbti.

Svetimoje žemėje savą pastogę yra neginėjimam tvirtas pagrindas gimnazijos ateičiai. Iki šiol gimnazija buvo kampinė kitų šeiminių malonėje. Dabar Vasario 16 gimnazijos likimas tėra vien mūsų pačių rankose; ji gyvuos tol, kol laisvojo pasaulio lietuviai jos norės.

Teisybė, tesame dar naujakuriai. Reikia klasėms ir svarbiausiam baldų, baltinių, indų ir kitų daiktų. Dar daug lėšų reikia namams galutinai išpirkti. O toliau, mokinių skaičiui augant, gali tekti dar plėstis. Darbas tik įpusėtas, o juk labai sunkiomis sąlygomis jis buvo ir pradėtas. Bendruomenės valdyba pasiryžusi su užjūrių tautiečių parama sėkmingai tą darbą ir baigti.

Nuo pat Vasario 16 gimnazijos įsteigimo jos vadovybė su mokytojais ir kitais bendradarbiais atsidėję dirbo švietimo ir auklėjimo darbą, nuosirdžiai talkininkavo Krašto Valdybai jos pastangose gimnazi-

ją išlaikyti. Naujoje vietoje gimnazija tikisi palankesnių sąlygų savo darbui, o ypatingai svarbiausiam jai patikėtam uždaviniui atlikti — mokyti ir auklėti lietuviškoje krikščioniškoje dvasioje trėmtyje esantį mūsų jaunimą Lietuvos naudai ir žmonių gerovei.

Vasario 16 gimnazijos uždavinys labai didelis ir svarbus, o taip pat artimas kiekvienai gyvai lietuviui širdžiai. Kad išvilioje dar daug tokių širdžių plaka, rodo didelis skai-

HELP WANTED MALE

LAISVA VIETA PRITYRSIAM LIKERIŲ PARDAVĖJUI

nes mirė vienas vyresnis mūsų pardavėjas, kuris šioj apylinkėj išdirbo 17 metų.

Union Liquor Co.
1025 W. North Ave.
MOhawk 4-4500

Help Wanted Male

DIE CAST MAKERS • TRIM DIE MAKERS STAMPING DIE MAKERS • PLATE LAY-OUT CASTING INSPECTOR

BRIGHT CHROME PLATER
Must be able to maintain solutions.

PRODUCT ENGINEERING & MANUFACTURING CORP.

BRIDGMAN, MICHIGAN

Located 80 miles from Chicago, 25 miles from Michigan City. Only 12 miles from St. Joseph.

MECHANIKOS INŽINIERIUS IR PROJEKTUOTOJAS

dirbęs nemažiau kaip 3 metus kelių pravedimo mašinerijos skyriuje, SKUBIAI REIKALINGAS. Gabiam vyrui geras atlyginimas. Rašyti:

THE DARBININKAS, c/o MR. WALAWITZ
79 W. Monroe, Chicago 3, Ill.

čius gimnazijos rėmėjų ir bičiulių, kurių pasišventimu ir aukomis štai jau ketvinti metai Vasario 16 gimnazija išlaikoma. Šiuo metu gimnazijos įkūrinimas nuosavose patalpose reikalingas dar didesnės, kad ir vienkartinės talkos. Kelias į tą lietuviško darbo talką, kaip iki šiol, taip ir toliau, platus ir tiesus. Čia nėra kas mus skirtų, viskas mus tam tikslui tik jungia. Kiekvienas lietuvis, kiekviena lietuviška organizacija nuosirdžiai į tą talką kviečiami.

Pr. Zandė,
PLB Vokietijos Krašto V-bos
Pirmininkas

A. Giedraitis,
Vasario 16 gimnazijos
Direktorius

DISPLAY

NOW AVAILABLE Western Avenue Ball Room

for
DANCES—WEDDINGS
Modern Ball Room — Clean
Lighted Rest Rooms and Lounges
New Efficient
Check Room Equipment
Modern RCA Sound System
ALL DATES NOW OPEN

Western Avenue Ball Room

3504 S. Western Avenue
Chicago 9, Ill. C19 LA. 3-1212

SENECA'S HOME FURNACE OIL Now with New Additive GLO-SOL-7

- Gives cleaner, more efficient fuel
- Less rust inside fuel oil storage tank
- Freedom from clogged and plugged nozzles

Phone CALumet 5-5122
Deliveries Anywhere in
Cook and DuPage Counties

Take advantage at NO
EXTRA CHARGE of
our Automatic Keep
Full Service.

SENECA PETROLEUM CO. DOMESTIC AND INDUSTRIAL FUEL 439 WEST 33rd STREET

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE
SKELBIASI "DARBININKE".

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transluoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kilocycles
KIEKVIENĄ SEKMADIENI — nuo 1:30 iki 2:00 val. Jei norite
šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:
KNIGHTS OF LITHUANIA - W. O. A.
BRADDOCK, BA.

"RUTOS" RADIJO DRAUGIJA MALONIAI KVIEČIA Į SAVO METINĮ

MENINIŲ VAKARAI

kuris įvyks

vasario—February 7 d.

Šv. Jurgio Draugijos salėje,

180 New York Ave.

Newark, N. J.

PROGRAMOJE dalyvauja Operetės Choras, vad. prof. Stankūno, "Rutos" ansamblis, vad. to paties muziko; lietuvių, latvių ir estų tautinių šokių ansambliai.

Po programos, kuri prasidės 4 val. 30 min. popiet, bus linksmi šokiai, grojant Mel-Chors orkestrui; bus bufetas su skaniais valgiais ir gėrimais. ĮEJIMAS \$1.25

PENKIOLIKOS ŠEŠTADIENIŲ PAMALDOS

POMPEJAUS DIEVO MOTINOS

GARBEL

SAUSIO 30 — GEGUŽĖS 1

Organizuoja

SV. KAROLIAUS BAROOMEO RELIGINĖ DRAUGIJA

PAMALDOS

7:00 P. M. ANGLISKAI

OUR LADY OF POMPEII CHURCH

1224 West Lexington Street (700 South)

Telephone HAYmarket 1-3757

BILLY TALBERT, kapitonas JAV teniso komandos, kuri Australijoje rungėsi dėl Davis taurės, bet pralaimėjo, grįžo į New Yorką. Čia ji matome su dviem jo sūnumis.

SPORTAS

Renkamas geriausias lietuvis sportininkas

Lietuvių visuomenė išsivijoje ne visada parodo didesnio susidomėjimo savais sportiniais klausimais. Dažnai lietuvis sportininkas ir jo pastangos nepakankamai įvertinamos.

Trokdama labiau pagyventi lietuvių sportinę veiklą, "Ateities" redakcija paskelbė, geriausio lietuvių sportininko, pasireiškusio 1953 m. išsivijoje, rinkimus.

Rinkimuose balsuoja visų lietuviškų laikraščių sporto skyrių redaktoriai.

Atominiam amžiui

Viskas daroma greitai atominiame amžiuje. Štai:

● Alabamoje neseniai buvo patvirtintas konstitucijos pakeitimas, kuris suteikia moterim lygias balsavimo teises. Įstatymas, buvo pakeistas prieš 33 metus, bet tik dabar patvirtintas.

● Southern Railway buhalteriai, peržiūrėdami algų knygas, rado, kad tarnautojas W. Dowdell, iš Alabamos, kuris pasitraukė iš tarnybos 1899, nebuvo atsiėmęs pilno jam priklausancio atlyginimo. Tad sumokėjo jam dabar \$16.20.

● Arthur Rice, iš Cambridge, Mass., turėjo stoti prieš teisėją: žmona pareikalavo skirtis, nes jis nei su ja nei su namiškiais per dešimt metų nieko nekaltėjęs. Ar taip galima atominiame amžiuje? Kai teisėjas kaltinimą jam perskaitė ir paklausė, ar tai tiesa, jis ramiai atsakė: "Gal būt." Tada ir teisėjas nustebo: "Tai kodėl gi?" Kaltinamasis atsakė: "Tai kad manęs niekas nieko neklausė."

Skaitkite ir platinkite "Sv. kultūros žurnalą "Aidai"

New Haven, Conn.

Sąjungiečių susirinkimas sausio 17 Moterų S-gos 53 kp. narės susirinko Juzės Dičkienės namuose. Nors diena buvo labai šalta, bet gausiai rinkosi. Pirm. M. Jokūbaitė atidarė susirinkimą ir pranešė, kad Petronėlė Zikienė serga. Jai daroma galvos operacija. Už jos sveikatą narės pasimelė.

Tolimesnėj dienotvarkėj buvo svarstyta Motinos Dienos minėjimą rengti su gera programa ir sudaryta komisija iš M. Jokūbaitės, S. Tamulienės ir O. Norkūnaitės. Kuopos vardu pirmininkė pareiškė sveikinimus ir linkėjimus fin. raštininkei M. Ramanauskicnei ir jos vyrui Karoliui, kurie sausio 21 šventė gimtadienius. J. Šilkienė, išvykus atostogauti Floridon, palinkėta laimingai sukelti ir pasilsėti.

Vykstant šiuo metu naujų narių vajui, pasiryžta kreiptis į moteris ir merginas, kad stotų į sąjungą. Informacijoms aprūpinti paskirtos M. Ramanauskienė ir M. Jokūbaitė.

Po susirinkimo namų šeiminkė visas dalyves gardžiai pavažiavo. Užkandžio metu buvo pasikalbėta bei pasidalinta praėjusių darbų prisiminimais. Ateinantį susirinkimą užkvietė savo namuose M. Danusienė. Jos pasiūlymas mielai visų priimtas.

Labai gera, mokanti gražiai gyventi knygelė, tinkanti visiems, ypač jaunimui, parašyta

O. SWETT MARDEN

Džiūkis gyvenimu

Kaina tik 20 centų

Gaunama: "DARBININKO" administracijoje

SVEIKA MARIJA

MAŽASIS MALDYNAS

PARENGĖ KUN. STASYS YLA

IMMACULATA LEIDINYS 1953

Kietais viršeliais, 371 psl.,

Kaina \$2.50

Gaunamas:

"DARBININKO" ADMIN.

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Užsisakykite

Darbininką 1954 m.

SCHOLES BAKING, Inc.

V. Lukas — Vedėjas
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-8802
Lietuviška duona — geriausia duona. Mes kepame duonas, pyragus ir pyragaičius pagal visų skonį. Turtai, ypatingai pyragai vestuvėms, krikštynoms ir kitiems iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kogeriausiai. Išvežiojame ir krautuves ir privačius namus.

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

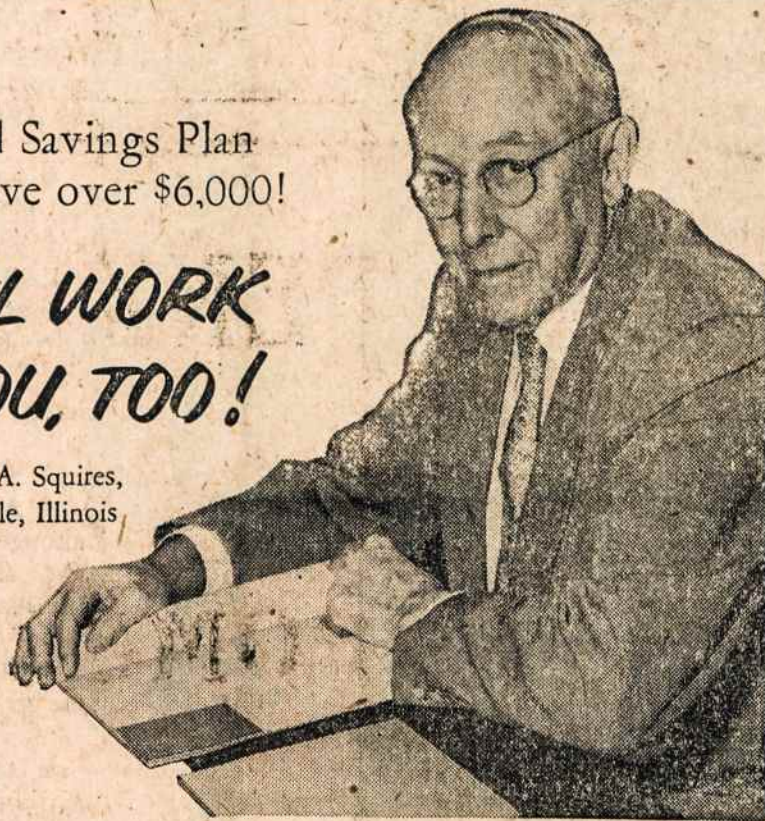
37 Sheridan Ave., Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

Skaityk ir platink Pranciškaus Varpelį!

The Payroll Savings Plan helped me save over \$6,000!

IT WILL WORK FOR YOU, TOO!

says Frank A. Squires, of Naperville, Illinois

How often have you said, "Sure, I'd love to save. But on my pay, I can't." Don't give up! If Frank Squires could start on a furniture hiker's pay, and save upwards of \$6,000—you can, too!

Mr. Squires retired last month after a lifetime in the trucking and shipping department of The Kroehler Mfg. Co., world's largest furniture manufacturers.

The answer is the one that worked for him. Investing in Savings Bonds through the systematic Payroll Savings Plan!

The Plan really works—because it saves for you!

Just go to your company's pay office and sign a Payroll Savings application. Then your saving is automatically done for you—before you even draw your pay. It is invested in interest-earning U. S. Series

E Savings Bonds, in your name, and the Bonds are turned over to you.

Saving only \$3.75 a week can bring you \$5,153.72!

If you sign up to save only \$3.75 a week, in 5 years you'll have \$1,025.95—in 9 years 8 months you'll have \$2,137.30. And in 19 years 8 months, \$5,153.72! All in Bonds that go on earning more! Just an example of how savings pile up—on the systematic Payroll Savings Plan!

Start on the realistic road to financial independence—now!

More than 8 million working men and women are saving successfully on Payroll Savings. For your family's sake, and your own, how about joining today? If you're self-employed, join the Bond-A-Month Plan where you bank.

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks for their patriotic donation, the Advertising Council and

Darbininkas

RAMUNĖS

Mes gavome didelį siuntinį šviežių ramunių žiedų iš Vengrijos ir dabar yra visiems proga ramunių gauti pas mus. Vengrijos ramunės taip pat geros kaip ir Lietuvos ir taip pat medum kvepia, turi malonų skonį, sveika ir gardu gerti. Ramunės geros dėl skilvio ir dėl inkstų (kidneys). Jeigu esi nuvargęs, sušalęs, gerk ramunių arbatą. Kada esi piktas, nusiminęs, irgi gerk ramunes. Prisiųsk mum \$2.50, o mes prisiųsime jum ramunių visą svara. Į Kanadą — \$2.75.

ALEXANDER'S CO.

414 BROADWAY South Boston 27, Mass.

Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS)

Graborius - Balsamuotojas MODERNIŠKA KOPLYČIA 423 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9 Mokslius baigęs Europoje
128 E. 86th STREET NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privazuoti iš visur. Atskiri laukiami kambariai vyrams ir moterims.

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui—Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomojame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaliams— greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 7-1896

Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.
Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers). Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica. Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke. Darbo valandos: kasdien nuo 1 val. p.p. iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Tel. EVERgreen 6-5181

KARL EHMER — PORK STORES

Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuose:
69-38 Myrtle Ave. 185-24 Horace Harding Blvd
Glendale, N. Y. Fresh Meadows, Flushing
136-59 Roosevelt Avenue 219-17 Jamaica Avenue
Flushing, N. Y. Queens Village, N. Y.
68-38 Forest Avenue 176 Rockaway Avenue
Ridgewood, N. Y. Valley Stream, N. Y.
60-04 Woodside Avenue 4380 White Plains Road
Woodside, N. Y. Bronx, N. Y.
19 West Post Road
White Plains, N. Y.
MAIN STORE
6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

Kabaretas

VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

ZINIOS IR ŠIOKIOS IR TOKIOS

Patogi lovuė

Sparčiai žengiama patogumų keliu. Paskutiniu laiku Amerikoje pagaminta superlova, kuri aprūpinta specialiu kas 3 minutes keičiančiu orą aparatu, automatišku šilumos reguliatorium, telefonu, radijo ir televizijos aparatais, užkandžio ir gėrimo štaliku su maža virtuvele ir automatais kavai bei kepsniams gaminti, elektriniai skustuvas ir automatiniai dantų šepetukai. Izoliuojąs garšą apdangas ir pagalvutės, niūniuojančios lopsinė, leidžia gerai nusnausti, o budintuvus praneša ir lauko atmosferą, nuo kurios priklauso — keltis ar verstis ant kito šono. Už tokį malonumą ir kaina maloni — 3500 dol.

Drausuliai

Springfield, Ill., susikūrė draugija kovai su prietarais. Valdya sudaro 13 viceprezidentų ir 13 garbės viceprezidentų. Susirenka kiekvieno mėnesio 13 d. ir ant stalo bardo druską bei kambaryje turi po išskėstą lietsargį. Tai esąs griovimas prietaringų ištikimimų.

Katinas "laureatas"

New Yorko kačių globėjų draugija "Batuotasis katinas" apdovanojo medaliu Milano stoties, Italijoje, katiną Momį už "visuomeninius nuopelnus". Tas katinas savanoriškai pasiryžo sutvarkyti stoties žiurkes ir peles, kurios drisdavo, apgriaužti elektros laidų izoliacijos prietaisus, kad ne kartą vos išvengta traukinių katastrofos.

Duonėdžiai

Apskaičiuota, kad šių kraštų žmonėm per metus vienam tenka suvalgyti tiek kilogramų duonos: švedui 93, anglui 104, belgui 110, vakarų vokiečiui 123, prancūzui 125, o italas yra pats didžiausias duonėdys—157 kg.

Trūko tik to

Tarp daugybės visokių knygų ir enciklopedijų dar trūko tokios, kuri išmokyty gerai keiktis viso pasaulio keiksmais.

LIETUVOS "Atsiminimai" Radio Valandos Šeštadieniais 4.45 iki 5.30 val. p.p. Stoties WEVO 1330k-107.5m JACK-J-STUKAS DIREKTORIUS 1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J. Tel. WAverly 6-3325

Naujoji karta

Šių dienų kūdikiai yra kitoki, daug greitesni ir geriau orientuojasi atominiame amžiuje. Penkių metų mergaitė Marsha iš Chicagos pareiškė motinai, kad į vaikų darželį datgiau nei, nes ten temoką tik triračiu važinėti ir kitus vaikiškus darbus, o visai nekreipia dėmesio į asmenybės auklėjimą, kaip tai mašinėle rašyti, svetimų kalbų mokytis ir valgius gaminti. Testis

LDS CENTRO VĀLDYBA

- 50 Cottage St., Norwood, Mass.
- Garbės Pirmininkas J. E. Arkivysskupas Richard J. Cushing, D. D.
- Ovasios Vadas Kun. Pr. A. Virmauskas 50 W. Sixth Street, So. Boston 27, Mass.
- Pirmininkas Vincas J. Kudirka 37 Franklin Street, Norwood, Mass.
- Vice Pirmininkai Pranas Razvadauskas 5 G Street, So. Boston 27, Mass. Vladas Paulauskas 575 Lawrence St., Lowell, Mass Brockton 68, Mass.
- Sekretorius Antanas F. Kneizys 50 Cottage Street, Norwood, Mass.
- Finansų Sekretorius Antanas Pell 32 Wilder Street,
- Išdininkė Blanche Cunys 409 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.
- Revizijos Komisija Kun. Jonas Bernatonis Benediktas Jakutis Nell Meškūnas

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĖS
AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIUS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Liet. Bendruomenės konferencija

Lokas šaukia regioninę Liet. Bendruomenės konferenciją balandžio 10 d. New Yorke.

Konferencijos tikslas sudaryti tampsnius centro ir apylinkių ryšius, paskatinti apylinkių bei apygardų susiorganizavimą, aptarti įvairius bendruomenės organizacinius reikalus ir plačiau pateikti informaciją apie bendruomenės veikimą.

Konferencijoje bus kelios aktualios paskaitos ir pranešimai iš bendruomenės ir jos organų veikimo. Konferencija apims Baltimorės, Bostono, Hartfordo, New Yorko, Philadelphiajos ir Newarko apygardas.

I konferenciją kviečiami apygardų ir apylinkių valdybų bei kontrolės komisijų nariai ir seniūnai; taip pat kviečiami apylinkių ir seniūnijų atstovai (po 1 nu 25 asm.).

Konferenciją organizuoti padeda New Yorko apygardos valdyba su dideliu bendradarbių būriu.

Kan. M. Vaitkus,

lankydamsis New Yorke, per Amerikos Balsą tarė i Lietuvą religinį žodį.

Stasys Gabaliauskas,

ilgą laiką redagavęs "Lietuvos Žinias" Pittsburghe, dabar gyvenęs Chicagoje, sausio 28 d. iš New Yorko išplaukė į Pietų Ameriką. Argentinoje dalyvaus vasario 16 minėjime ir pasakys pagrindinę kalbą, paskui vyks į Urugvajų, kur atostogauja jo žmona. Iš ten, aplankęs kitas P. Amerikos valstybes, drauge su žmona kovo mėn. viduryje, išvyksta į Italiją, Vokietiją, Šveicariją, Prancūziją. Kelionėje užtruks 4 mėn. ir į Ameriką grįš tik gegužės 11 d.

Prieš išplaukdamas jis lankėsi Darbininko redakcijoje ir žadėjo savo įspūdžių parašyti mūsų laikraščiui.

Dr. Antanas Trimakas,

Lietuvos Laisvės Komiteto vicepirmininkas, Vidurio Europos Krikščionių Demokratų Unijos diskusijų klube, 339 E. 52 St., N. Y., vasario 4 d. 5:30 v.v. skaito paskaitą apie žemės ūkio rinkas sujungtojoje Europoje.

MIRĖ

sausio 27 d. Antanas Binkis, 86 m. amžiaus, gyveno 759 Halsey St., Brooklyne. Palaidotas sausio 30 d. iš Apreiškimų par. baz. šv. Kazimiero kapuose. Liko žmona, dukta Elena, žentas ir anūkai. Palaidotas iš Aromiskio koplyčios.

"Rūtos" koncertas

Vasario 7 d. Newark, N. J., šv. Jurgio draugijos salėje (180 New York Ave., Newark, N. J.). "Rūtos" Liet. Radijo Organizacija rengia metinį žiemos radijo koncertą ir balių. Programoje dalyvauja Brooklyno Operetės choras ir Rūtos ansamblis, abiem vadovauja komp. J. Stankūnas. Be to, bus lietuvių lietuvių ir estų tautiniai šokiai, Rūtos ansamblio rinkiniai solistai ir vaidintojai. Programos pradžia 4:30 v. p.p.

Papildomų žinių apie koncertą klausykite Liet. Atsiminimo radijo valandų — šeštadienį 4:45 iki 5:30 iš stoties WEVD, 1330 kil., '97 MEG. (FM).

Paulius Jurkus,

Darbininko reikalais praėjusį savaitgalį buvo išvykęs į Providence, Putnam ir Thompson.

Operetės choras

intensyviai dirba su nauju dirigentu, komp. J. Stankūnu. Pirmas pasirodymas bus vasario 14 d. Webster salėje, Lietuvos Nepriklausomybės minėjime. Pavasari, gegužės 2 d., choras stato St. Šimkaus operetę "Cigonai".

Skautų vyčių

sąskrydis įvyksta vasario 20-21 d. Hartforde, Conn. Dalyvauja skautų vyčių vienetai iš Bostono, Worcesterio, Hartfordo, New Yorko, Baltimorės ir Philadelphiajos. Paskaitų bei diskusijų forma bus aptarti skautiški reikalai. Vasario 20 d. bus bendras laužas, šokiai, žaidimai ir kitokios pramogos.

Iš New Yorko į sąskrydį žada važiuoti apie 15 skautų. Kurie dar norėtų prisijungti, prašome atvykti į draugovės sueigą, kuri įvyks vasario 7 d. 12 val. Apreiškimų par. patalpose.

Kaip pasiekti St. Felix St. Playhouse, kur bus vaidinamas H. Kačinskio jubilėjinis spektaklis?

1. Važiuojant iš Queens "F" ir "E" traukiniais persėsti Queens Plaza stotyje į IND "GG" traukinį ir važiuoti iki Fulton stoties. Iš ten 2 bloka iki salės.

2. Važiuojant "Canarsie" linijos traukiniu persėsti Lormer stotyje į IND "G" traukinį ir važiuoti iki Fulton stoties.

3. Iš East New Yorko važiuoti IND 8 Avenue linijos traukiniu iki Lafayette stoties. Nuo čia 2 bloka iki salės.

Važiuojant iš E. New Yorko BMT linija persėsti Broadway Junction stotyje į IND 8 Avenue traukinį.

Salės adresas: 126 St. Felix Street, Brooklyn, N. Y.

T. Jonas Bružikas, S. J.

atvykęs iš Chicagos, veda pranciškonams metines 8 dienų uždaras rekolekcijas. Užbaigęs Brooklyne išvyks rekolekcijas vesti į Kennebunk Porto vienuolyną Maine.

Ateitininkų Sendraugių

susirinkimas bus penktadienį, sausio 5, Angelų Karalienės par. salėje. Paskaitą skaitys kun. Maknys tema "Bažnyčios ir valstybės santykiai".

Katalikų veteranų,

Maspetho skyriaus susirinkimas įvyks vasario 3 d. vakare parapijos salėje.

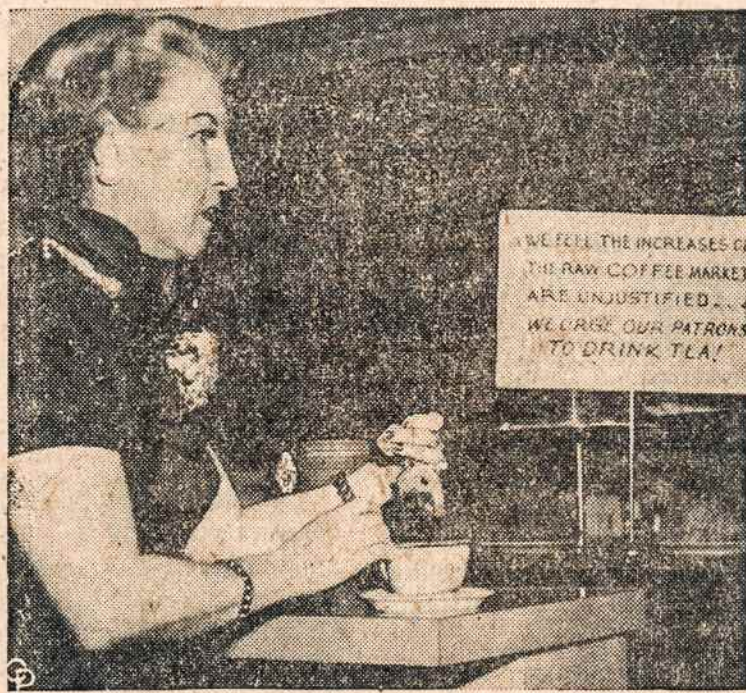
PLB Vokietijos Krašto Valdyba

savo laiku buvo laiškuose rėmėjams nurodžiusi kelius, kuriais siųstinos aukos Vasario 16 Gimnazijos Namų Fondui, kad mes čia jas gautumėm špermarkių kursu. Kai kurie mūsų bičiuliai paskelbė tai ir spaudoje. Savo atsišaukime Krašto Valdyba nurodo, kad galima siųsti jai aukas ir čekiais, nes buvo išaiškinta, kad yra galimybė ir juos realizuoti špermarkėmis.

Kad nekiltų kam kokių neaiškumų, pranešame, kad visais tais keliais, t.y. tiek gimnazijos namų sąskaiton šveicarijton, tiek čekiais Valdybai betarpiškai siunčiamos aukos savo tikslą pasieks ir, bus gautos špermarkių kursu. Aukotojai tai gali siųsti pinigų tokiu keliu, kuris jiems patogesnis ir prieinamesnis. Siunčiant aukas čekiais Valdybai betarpiškai, prašome čekiuose nenurodyti banko Vokietijoje.

Taip pat pranešame, kad aukos, kurios mums siunčiamos pašto perlaide ar per kurį nors banką Vokietijoje, špermarkių kursu neišmokamos.

P. L. B. Vokietijos Krašto Valdyba.

"GERKITE ARBATĄ" — skelbia plakatas New Yorko Grand Central stoties užkandinėje. Tai protestas prieš kavos pabrangimą.

Pabaltiečių ir amerikiečių dr-jos veikla

Sovietų Rusijai jėga užėmus Pabaltijo kraštus, 1941 m. liepos mėn. Faneuil salėje, Bostone, įvyko trijų Pabaltijo tautų viešas protesto susirinkimas. Susirinkime buvo nusistatyta įkurti visų trijų pavergtų tautų draugiją bendrai kovai už Pabaltijo išvadavimą. Draugiją įsteigus, jos pirmuoju pirmininku buvo Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šalna. Nuo to laiko draugija Bostone visą laiką tebeveikia.

Šiais metais nusistatyta draugijos veikimas sustiprinti.

New Yorko Balfo Vajaus Komitetas

šaukia posėdį penktadienį vasario 5 d. 7 val. vak. Povilanskienės svetainėje, 158 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Posėdžio metu Vajaus Komiteto pirmininkas kun. dr. Stasys Valiušaitis duos galutinę rinkliavos apyskaitą. Taip pat bus pasikeista nuomonėmis dėl tolimesnės paramos telkimo Bendrajam Amerikos Lietuvių Šalpos Fondui ir aptarta Balfo dešimtmečio proga ruošiamo parengimo reikalai.

Sausio 24 d. įvykęs metinis susirinkimas išrinko naują valdybą: iš lietuvių pusės B. Micevičius išrinktas vicepirmininku, Bernice P. Cleveland sekretore ir nariais — Ir. Manomaitienė, Dr. Pr. Galinis ir L. Švelnis. Teisiniu patarėju išrinktas adv. A. O. Šalna. Iš latvių ir estų grupių buvo išrinkti į valdybą irgi po penkis asmenis. Latvių atstovas E. Spigulis išrinktas nauju pirmininku.

Adv. A. Šalna priminus, kad 1941 m. vietos gubernatorių Saltonstall paskelbė pirmą pabaltiečių dieną, susirinkimas nusistatė prašyti, kad tokia diena būtų skelbiama šiais metais birželio 14 ir kad ta diena visų trijų Pabaltijos tautų būtų minima bendrai. Susirinkimo metu buvo pageidauta, kad draugija daugiau panaudotų vietines stiprias baltiečių kultūrinės jėgas, suruošdama amerikiečių publikai koncertus ir paskaitas. Kadangi ši draugija dirba labai naudingą darbą, pageidautina, kad daugiau lietuvių prisidėtų prie josios veiklos. M.G.

BOSTONO ŽINIUS

Laivų procesija Marijos garbei.

Bostono Arkivyskupas Richard J. Cushing praneša, kad Marijos Dangun Ėmimo šventėje rugpjūčio mėn. 15 d., organizuoja burlaivių procesiją Atlanto įlankoje prie City Point, So. Bostone. Daugiau kaip 100 įvairių vandens sporto klubų (yacht clubs) arkivyskupo sumanymui pritarė ir pasižadėjo savo laivais ir laiveliais toje procesijoje dalyvauti. Procesijos metu bus suteiktas palaiminimas šv. Sakramentu nuo procesijoje dalyvaujantio didžiausio laivo įlankoje prie Dorchester.

Šv. Mišios vakarais

Bostono arkivyskupas, remdamasis popiežiaus Pijaus XII apaštališku raštu "Christus Dominus", leidžia gavėnios metu vieną kartą savaitėje kiekvienoje parapijos bažnyčioje atnausauti šv. Mišias vakare.

Kunigų suvažiavimas

Marijos metams atžymėti, Bostone įvyks visos Bostono arkivyskupijos kunigų suvažiavimas. Suvažiavimui praversti ir darbotvarkėi nustatyti arkivyskupas paskyrė prel. Thomas J. Riley.

Karolis ir Petronėlė Vasiliauskai

vasario 2 atšventė 35 m. savo vedybinio gyvenimo sukaktį. Sukaktuvininkų intencija šv. Petro parapijos bažnyčioje 9 val. ryto buvo atnašaujamos šv. Mišios. Sukaktuvių proga ponai Vasiliauskai parapijos bažnyčiai paaukojo tris naujas albas.

MIRĖ

Sausio 29 d. iš šv. Petro parapijos bažnyčios palaidotas Petras Korzonas, 80 m. amžiaus. Velionis gyveno 722 E. 8th St., So. Boston. Palaidotas Naujos Kalvarijos kapinėse. Dideliame nuliūdime paliko dukterį Grasildą Korzonaite — Simon.

Sausio 30 d. iš šv. Petro parapijos bažnyčios palaidota Agota Darkentienė, 87 m. amžiaus. Velionė gyveno 183 D St., So. Boston.

Jau galima gauti J. Ambrazevičiaus, A. Skrupskelienės, A. Vaičiulaitis

NAUJIEJI SKAITYMAI

Ketvirtoji pataisyta laida, 224 p., kaina 2,50 dol. Užsakymai siunčiami:

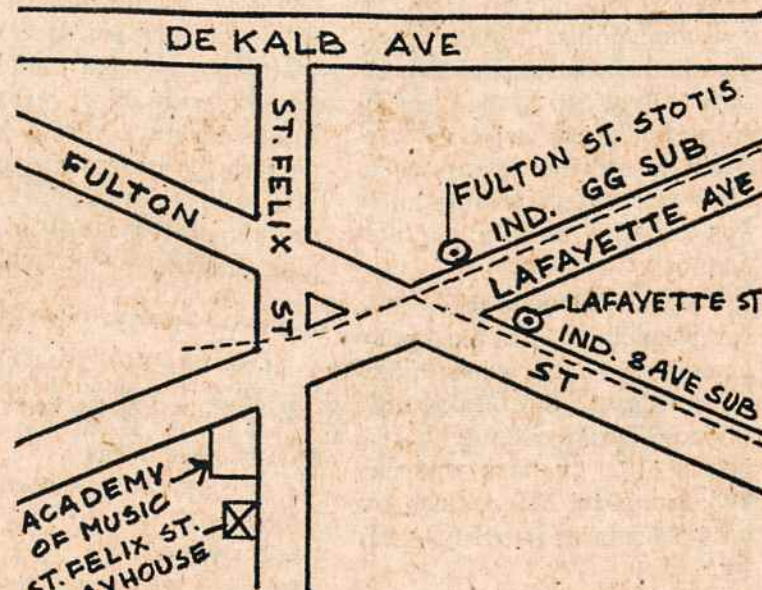
"DARBININKAS" 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

BARASEVICIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME 254 W. Broadway South Boston, Mass. JOSEPH BARACEVICIUS Laidotuvių Direktorius Tel. South Boston 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME 197 Webster Avenue Cambridge, Mass. PRANAS WAITKUS Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas NOTARY PUBLIC Patarnavimas dieną ir naktį Nauja moderniška koplyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiasiomis kainomis. Kainos tos pačios ir i kitus miestus. Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

ZALETSKAS FUNERAL HOME 564 EAST BROADWAY South Boston, Mass. D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas Graboriai ir Balsamuotojai Patarnavimas dieną ir naktį Koplyčia šermentims dykai. NOTARY PUBLIC Tel. SO 8-0815 South Boston 8-2609

Lithuanian Furniture Co. MOVERS — SO 8-4618 INSURED and BONDED Local and Long Distance Mover SO. BOSTON, MASS. 326-328 W. Broadway

AIDAI

• AIDAI — mokslo, literatūros, meno ir visuomeninio gyvenimo mėnesinis iliustruotas žurnalas.

• AIDAI sau tikslu pasirinko: kelti krikščionišką kultūrą kovoje su komunizmo grėsme, gelbėti lietuvių smarkaus nutautėjimo audrose, judinti kūrybingąsias lietuvių pajėgas į darbą, kultūros ryšiais jungti lietuviškąją inteligentią.

• AIDŲ per metus išėina 10 numerių, kiekvienas 48 puslapių. Jie prilygsta gražiai lietuviškai knygai.

• AIDAI metams kaštuoja tik 6 dol.

• AIDUS redaguoja A. Vaičiulaitis. Redakcijos nariai: T. L. Andriekus, J. Girnius, A. Nyka-Nyliūnas.

Naujas numeris

Sausio numeryje rašo: Z. Ivinskis, K. Bradūnas, A. Landsbergis, S. Tamarienė, J. Kėkštas, V. Kiaulėnienė, St. Golsanskis, Pr. Skardžius, A. Mažulis, J. Balyš, V. Dambra, J. Grinius, J. Jakštas ir kiti.

Numeris iliustruotas lietuvių dailės ir amerikiečių architektūros pavyzdžiais. Viršelyje V. Kašubos — Karalius Mindaugas. Čia matome Aleksandro Kašubienės — Angėlą, glazūrinę tapybą.

ADRESAS:

Redakcijos: Antanas Vaičiulaitis, 85-64 144 St., Jamaica 35, N. Y.

Administracijos: 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 36 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

IVYKS SEKMADIENI,

1954 m. vasario mėn. 14 dieną,

4 val. po pietų,

WEBSTER HALL, 119-25 East 11th St., New York

PROGRAMOJE: žinomas Amerikos senatorius iš Washington, D. C. Visų keturių Tarybų sudarančių srovių vardu kalbės prof. Kazys Pakštas.

Meninėje programoje: Lietuvos Operos solistė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė ir žinomas solistas Aleksandras Vasiliauskas. Dainuos ir žinomas vietos Operetės choras, vadovaujamas žinomo muziko ir solisto p. Stankūno. Po minėjimo programos šokiai, kuriems gros Adomo Jezavito orkestras.

Bilietų kainos: \$2.00 prie įėjimo, \$1.50 perkant iš anksto, \$1.00 moksleiviams, vaikams nemokamai. New Yorko ir apylinkių visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

New Yorko Lietuvių Taryba.

